

Maandblad

Eind december vind je de eerste vernieuwde *Boer & Tuinder* in je brievenbus! ▶ P. 21

Jaaroverzicht

Onze journalisten brengen het jaar van de erkenning in beeld ▶ P. 16

Lode Ceysens:
"Copa-actie wil een duidelijk signaal geven aan Europa." ▶ P. 7

Boer & Tuinder

Boer in de kijker Bert Spenninck ▶ P. 48

"Melkvee en thuisverwerking houden elkaar in balans"

Proficiat aan de winnaars van de Klimaatkoploper

Met hun bedrijf **Koeweidehof** – beter gekend als het verse zuivelmerk 'Oh!Lait' – tonen SBB-klanten Bart Vanderstraeten en Marijke d'Hertefelt hoe innovatie en duurzaamheid hand in hand gaan.

Dankzij doorgedreven automatisering, hernieuwbare energie, waterhergebruik en slimme landbouwtechnieken zetten zij de toon voor de toekomst van de sector. Via FarmFun brengen ze boer en burger dicht bij elkaar en inspireren ze jaarlijks duizenden bezoekers met hun verhaal.

Van harte gefeliciteerd met deze welverdiende erkenning als Klimaatkoploper!

Daarnaast mogen we nog een SBB-klant in de bloemetjes zetten voor hun inspirerende aanpak. Broers **Jan en Patrick Van der Velpen**, tweede generatie fruttelers in Bierbeek, winnen de publieksprijs. Hun bedrijf zet in op rationeel energie- en waterbeheer, met onder andere druppelirrigatie, circulair watergebruik en zonnepanelen. Bovendien is het bedrijf deels biologisch gecertificeerd en zetten ze volop in op precisietechnieken en lokale afzet via de korte keten.

Meer weten over hoe we land- en tuinbouwondernemers ondersteunen? Scan de QR-code.

- Actualiteiten**
 - 8 Pachtprijscoëfficiënten
 - 10 Sectorvakgroep Akkerbouw
 - 11 Landmobiliteit
 - 12 Sectorvakgroep Melkvee
- De markt**
 - 14 Commentaar bij de prijzen van pluimvee, eieren en aardappelen
- Sociale zaken**
 - 24 Dimona
- Klimaat**
 - 28 Klimaatbewuste landbouw
 - 37 Hoe mijn ammoniakemissie laten dalen?
- Regio**
 - 36 Agenda
 - 38 Nieuws uit de provincie
 - 50 Dagboek
- Boer in de kijker**
 - 48 Bert Spenninck

Van 25 december tot en met 4 januari zijn de Boerenbondkantoren dicht. Ook de bereikbaarheid van onze dienstbetoonspecialisten is beperkt in de eerste week van het nieuwe jaar.

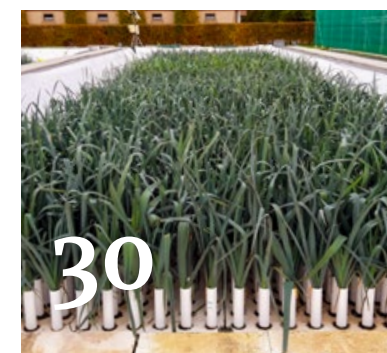
Dit is de laatste wekelijkse *Boer&Tuinder*, het januarinumnummer ligt eind december in je brievenbus. Intussen kan je voor recente marktberichten en ander nieuws steeds terecht op onze website.
www.boerenbond.be

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

Jaaroverzicht van de redactie

We blikken terug op 2025, het jaar van de erkenning. Onze journalisten brengen hun eigen kijk op een nieuwsfeit dat hen opviel.

Eerste grootschalige teelt van hydroprei in Vlaanderen

De teelt van hydroprei kan een antwoord bieden op de uitdagingen rond bemesting, arbeid en gewasbescherming.

"Prettige eindejaarsfeesten!"

Lut D'Hondt,
ondervoorzitter

“In 2025 bleven we werken aan positieve zaken voor onze sector en namen we initiatieven om het maatschappelijk draagvlak te vergroten.”

Samen in beweging: warme feestdagen en een sterk nieuw jaar!

Het is alweer tijd voor de laatste *Boer&Tuinder* van het jaar. Meteen ook de laatste in deze vorm. Terwijl jullie verder boeren, beweegt Boerenbond met je mee. Vanaf volgend jaar vind je onze vernieuwde *Boer&Tuinder* maandelijks in de bus en zijn we dichterbij je met onze wekelijkse podcast, gloednieuwe app, website, nieuws nóg meer op jouw maat en snel tot bij jou. Maar voor het zover is, en het echt 2026 is, blikken we graag terug op 2025.

Behalve wat droogte op enkele cruciale momenten, was het weer niet meteen de grootste kopzorg van onze boeren in het voorbije jaar. Jammer genoeg waren er wel veel andere dossiers waar jullie van wakker lagen. Zo is er nog steeds heel veel rechtsonzekerheid op het vlak van vergunningen, blijft de toegang tot voldoende gewasbeschermingsmiddelen een grote uitdaging en is de toegang tot landbouwgrond een continu aandachtspunt. Ja, er werden kleine stappen vooruitgezet op alle politieke niveaus, maar de grote uitdagingen waar we als sector voor staan zijn zeker nog niet opgelost. En heel veel van die uitdagingen beginnen in Europa.

Op 18 december staan we opnieuw in Brussel om onze stem te laten horen tegen slechte Europese regelgeving, tegen de vermindering van het Europees landbouwbudget en tegen Mercosur! Het is alleszins al een stap in de goede richting dat België dit handelsakkoord niet zal goedkeuren.

Het stikstofdecreet zorgde dit jaar weeral voor veel onzekerheid. Onder andere bij de 5%-regeling voor onze rundveehouders, waar op het einde van het jaar toch een iets pragmatischere oplossing voor werd gevonden. Verder werden de klimaatdoelstellingen positief bijgesteld voor onze sector, werd er minder landbouwgrond aangekocht met overheidsmiddelen en kreeg Renure eindelijk groen licht. Het dossier van de nieuw genomische technieken werd op de valreep goedgekeurd, waardoor nieuwe

variëteiten beter bestand kunnen zijn tegen de effecten van klimaatverandering en minder meststoffen en pesticiden vereisen.

Naast de dossiers in Brussel, waren er ook veel heel lokale en concrete dossiers waar we samen met jullie mee aan de slag gingen. Met vereende krachten konden we het blauwtongvirus indijken en bijkomende economische schade afwenden, ook voor andere virusdruk waren we alert en werden er bioveiligheidsmaatregelen genomen. En vorige week nog kwam er een oplossing voor het G-rijbewijs in Nederland. We namen initiatieven rond de bescherming van landbouwgrond, we ondernamen actie tegen de installatie van zonnepanelen op landbouwgrond en kwamen samen tot een gedragen standpunt over zonevreemde functiewijzigingen. We ontwikkelden een position paper gewasbescherming en gingen hiermee het debat aan met stakeholders en beleidsmakers, en na de jammerlijke vernietiging van de compensatieregeling voor de seizoenarbeid gingen we hier op zoek naar oplossingen.

In 2025 kon je steeds bij ons terecht voor advies op maat, bleven we werken aan positieve zaken voor onze sector en namen we initiatieven om het maatschappelijk draagvlak te vergroten. Denk maar aan de vele onderzoeksprojecten waarin we participeren rond nieuwe teelten, PAS-technieken en innovatie. We sloten het jaar af met de finale van De Klimaatkoploper, en met verlichte tractorparades zorgen we samen voor warmte en gezelligheid in de dorpen.

In 2026 staan wij weer voor je klaar en werken we verder voor onze mooie sector. Voor nu wens ik elk van jullie warme feestdagen en een gezond, gelukkig en hoopvol nieuw jaar.

voorzitter@boerenbond.be

Europese manifestatie voor een deblokkerend beleid

Europa, haal het slot van onze landbouw!

Op donderdag 18 december, de dag dat deze laatste wekelijkse *Boer&Tuinder* in je brievenbus valt, voert Copa-Cogeca, de Europese koepel van landbouworganisaties, actie in Brussel. Ook met Boerenbond nemen we deel aan deze mars om een duidelijk signaal te geven aan Europa.

Gerrit Budts / Illustraties: Joris Snaet

W e verzetten ons tegen drie belangrijke dossiers: de blokkerende regelgeving die onze land- en tuinbouwsector op slot zet, de zware daling van het landbouwbudget binnen het Europees meerjarig financieel kader en het oneerlijke handelsbeleid. Elk van deze drie zet een rem op de toekomst van

onze Vlaamse – en bij uitbreiding de Europese – landbouwsector.

Europees beleid zet een slot op de landbouw

Europese regelgeving zorgt ervoor dat de vergunningverlening en ontwikkelingsmogelijkheden voor onze Vlaamse boeren totaal vastzitten.

Door rechtspraak en juridische interpretaties op basis van deze regelgeving komen we in een situatie terecht die allang het doel niet meer dient maar, zoals met het stikstofdecreet, onze landbouwers elk toekomstperspectief ontnemt. Daardoor kunnen landbouwers hun bedrijven niet moderniseren, niet verder verduurzamen en niet klaar maken voor de volgende generatie jonge boeren om het bedrijf over te nemen. Er is nood aan Europees deblokkerend beleid dat terug initiatieven en investeringen mogelijk maakt. Beleidsmakers zijn er snel bij om landbouw te benoemen als strategische sector. Het is nu tijd om de daad bij het woord te voegen. ▶

Wat kan beter?

Boerenbond hecht veel belang aan de vereenvoudiging én verbetering van de bestaande wetgeving. Het is belangrijk waar nodig bij te sturen om de competitiviteit te waarborgen en duurzame groei te faciliteren. De problematiek gaat verder dan louter administratieve vereenvoudiging. Het is aan de Europese Commissie om bij te sturen wat scheefgegroeid is. Het kan niet de bedoeling zijn dat systematisch vergunningen en kaders kunnen worden aangevochten, met alle gevolgen van dien.

Daarom vraagt Boerenbond zeer duidelijk om de Europese regelgeving met een impact op vergunningverlening te evalueren en bij te sturen. Lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om ook rekening te kunnen houden met socio-economische belangen en disproportionele impact om onhaalbare en onrealistische milieudoelstellingen te bereiken. Het blokkeren van de mogelijkheden van de land- en tuinbouwsector heeft nu tot gevolg dat jonge boeren en boerinnen niet in de sector stappen en investeringen on hold staan.

Omgekeerd effect

De Habitatrichtlijn, die de lidstaten verplicht om aangeduide gebieden te beschermen en te herstellen, is ingehaald door een veranderende geografische en demografische context. Vandaag zien we dat, onder meer door interpretaties ten gevolge van rechtspraak, de regeldruk gigantisch is toegenomen en er een blokkering is van vergunningverlening, en dus ook van verdere verduurzaming. Daarbovenop komen de verplichtingen vanuit de Natuurherstelverordening. Dat leidt tot een bijzondere contradictie: verduurzamende investeringen worden geblokkeerd door de richtlijnen zelf. Een omgekeerd effect. Boerenbond heeft concrete voorstellen aangeleverd om de wetgeving aan te passen op de meest cruciale onderdelen: het invoeren van een redelijkheidsbeginsel, een werkbaar instrument maken van de passende beoordeling, een meer werkbaar definitie geven aan het verslechteringsverbod en meer marge creëren wat de indeling en instandhoudingdoelstellingen van Natura 2000-gebieden betreft. Ook inzake de Kaderrichtlijn Water, de

“Elke euro die naar de boer gaat, levert vier euro op voor de Europese economie.”

verplichting tot het uitvoeren van een project-MER, de Nitraatrichtlijn, de Industriële Emissie Richtlijn, de Afvalrichtlijn, de Ontbossingsverordening, gewasbeschermingsmiddelen, en de in ontwikkeling zijnde Bodemonitoringswet hebben we een reeks voorstellen uitgewerkt. Die hebben steeds tot doel om landbouwbedrijven een werkbaar kader en rechtszekerheid te bieden.

Beloofde vereenvoudiging

Nog vorige week lanceerde de Europese Commissie de ENVI Omnibus, een EU-wetgevingspakket dat milieuwetgeving en duurzaamheidsregels wil vereenvoudigen. De voorstellen kregen een afwachtend onthaal. De problemen die we aanklaarten worden minstens al erkend, maar Boerenbond mist nog de gevraagde concrete en fundamentele aanpassingen die de wetgeving deblokken en oplossingen bieden. De daad moet bij het woord gevoegd worden.

Neen tegen oneerlijke handelsakkoorden

De definitieve beslissing ligt nu bij Europa, maar België zal zich tijdens de stemming over het Mercosur-handelsakkoord met Zuid-Amerika onthouden. Het is goed dat de realiteit dan toch is doorgedrongen bij de Belgische beleidsmakers. Ze hebben geluisterd naar onze bezorgdheden. Het akkoord zoals het nu voorligt, is fundamenteel oneerlijk voor de landbouwers en bedreigt de Europese consument. We hopen dat ook de Europese lidstaten en beleidsmakers dit inzien. Boerenbond heeft zich steeds sterk

verzet tegen het handelsakkoord met de Mercosurlanden in haar huidige vorm. De productiestandaarden voldoen niet aan de strenge Europese normen rond milieu, dierenwelzijn en voedselveiligheid. Zo kan het gebruik van hormonen in rundvlees niet uitgesloten worden en in onder meer de suikerproductie mogen nog gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden die hier al lange tijd verboden zijn. De Europese duurzaamheids- en klimaatat voor de Europese boeren wordt steeds hoger gelegd. Intussen zetten de Europese politici wel de deur open voor goedkoper en minder duurzaam geproduceerd rundvlees, kippenvlees en suiker dan het eigen lokale Europese product. De consument verwacht terecht voor elk product dezelfde duurzaamheids- en kwaliteitseisen en dat kan men met dit akkoord niet garanderen. Bovendien zal ook de EU-handelsbalans voor agrovoeding verslechteren met 1 miljard euro. In Europa lijkt een gekwalificeerde meerderheid wankel, maar het blijft kantje boord. Europees Commissievoorzitter Ursula von der Leyen mikt op goedkeuring tegen 20 december.

Minder Europees budget

In juli 2025 stelde de Europese Commissie haar nieuwe meerjarenbegroting (MFK) én het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) voor. Voor 2028-2034 betreft het een EU-begroting van zo'n 2000 miljard euro, maar het landbouwbudget wordt met 22% gekort. Dit verlies bedreigt voedselzekerheid, kwaliteit, landschapsonderhoud en strategische autonomie. Ook het toenemende belang van financiering uit het eengemaakte fonds is een groot risico. Lidstaten krijgen meer vrijheid om te beslissen hoeveel ze investeren, wat het gelijk speelveld ondermijnt. De EU wil landbouw dus aanzienlijk minder financieren ondanks haar cruciale rol in voedselzekerheid en

economie. Eerdere suggesties van Commissievoorzitter Ursula von der Leyen voor aanpassingen in de meerjarenbegroting waren niet meer dan gemorrel in de marge. Europa legt hoge doelstellingen op inzake duurzaamheid, milieu en klimaat. Om deze mogelijk te maken is een goed en ondersteunend GLB, met de nodige budgetten, noodzakelijk. Want zonder budget, geen boeren. Zonder boeren, geen voedselzekerheid. En zonder voedselzekerheid, geen veiligheid. Elke euro die naar de boer gaat, levert vier euro op voor de Europese economie. Het aandeel van landbouw in het budget verlagen van 0,3% naar 0,2% van het bruto nationaal inkomen van de EU is economisch kortzichtig. Daarom voert Boerenbond samen met meer dan 40 andere Europese landbouworganisaties actie. De combinatie van minder steun, meer en slechte regels en oneerlijke concurrentie ondermijnt de landbouwsector in Vlaanderen en Europa. We vinden dat landbouw een stevige plaats in de Europese begroting en beleid moet behouden, zodat boeren kunnen blijven zorgen voor betaalbare en duurzame voeding. ■

Giel Boey
adviseur Internationaal beleid
giel.boey@boerenbond.be

Europa wakker schudden

Samen met Copa-Cogeca voert Boerenbond actie om Europa wakker te schudden. Drie dossiers zetten de landbouwsector klem: blokkerende regelgeving, een forse daling van het Europees landbouwbudget en het oneerlijke handelsbeleid. Europese regels blokkeren modernisering en verduurzaming, terwijl jonge boeren afhaken. Intussen dreigt een besparing op landbouwsteun de voedselzekerheid en strategische autonomie te ondermijnen. En met haar handelsbeleid zet Europa de deur open voor goedkope import die niet aan onze productienormen voldoet. Beleidsmakers moeten beseffen dat onze boeren zo in de tang genomen worden en dat ze dringend moeten bijsturen om de competitiviteit van de sector te waarborgen en de huidige én volgende generatie boeren alle kansen te geven.

“Dringend bijsturen om de huidige en volgende generatie boeren kansen te geven.”

Akkoord evolutie pachtprijscoëfficiënten

De pachtprijscoëfficiënten, noodzakelijk voor het berekenen van de correcte pachtprijs, worden voor Vlaanderen driejaarlijks herzien. Deze herziening gebeurt door de pachtprizencommissie die samengesteld is uit een gelijk aantal pachters/landbouwers en verpachters/grondeigenaars verspreid over de verschillende Vlaamse provincies.

Lut D'Hondt, ondervoorzitter en Guy Vandepoel, lid Hoofdbestuur

Eind november werden de besprekingen voor de herziening voor de periode 2025-2028 afgerond. Op basis van het pachtdecreet moet bij de onderhandelingen rekening gehouden worden met de evolutie van de rentabiliteit van de afgelopen jaren en de evolutie van de grondprijzen in de diverse landbouwstroken. Tijdens de besprekingen werd getracht een compromis te vinden tussen de tegengestelde belangen van pachters en verpachters.

Rentabiliteit beïnvloed door externe factoren

In principe moeten de onderhandelingebeuren op basis van de rentabiliteits-evolutie van de voorbije drie jaar ten opzichte van de vorige periode voor de grondgebonden sectoren. Er wordt geen rekening gehouden met de rentabiliteit in de intensieve veesectoren. Op vraag van de pachters werd ook de inkomensevolutie in de melkveesector slechts beperkt doorgerekend. Het rendement van intensieve melkveebedrijven wordt immers steeds minder bepaald door de productiviteit van grond. Na deze correcties bleek de stijging van het inkomen nog steeds aanzienlijk! De grote impact van externe invloeden, zoals de oorlog in Oekraïne en extreme droogte, werd gemilderd door een aangepaste berekeningsme-

thodiek van het olympisch gemiddelde. Hierdoor worden de hoogste en laagste waarden niet meegenomen in de berekening. Tot slot werd ook de evolutie van de index in rekening gebracht om te komen tot een aanvaardbare stijging.

Minder grote verschillen tussen landbouwstroken

Na intensieve en moeizame besprekingen werd een akkoord bereikt met volgend resultaat: voor de landbouwgronden is er gemiddeld een stijging van de coëfficiënten van 22%. Dit is een gemiddeld cijfer, aangezien in het akkoord ook werd overeengekomen om de historische verschillen tussen de verschillende landbouwstroken weg te werken. Concreet stijgen de coëfficiënten in streken met de laagste pachten meer. In intensieve regio's met hogere pachten wordt de stijging afgetopt. Voor wat de gebouwen betreft, werd de stijging gebaseerd op de evolutie van de index met een stijging van 1 keer (+11,58%) of anderhalve keer de index (+17,37%). Dit lijkt een forse stijging, maar wordt gerechtvaardigd door de forse stijging van de grondprijzen. Indien de pachtprizen de grondprijs niet volgen, is geen enkele eigenaar straks nog bereid om te verpachten. Bovendien zijn de betaalde pachten in het forfaitair systeem fiscaal aftrekbaar! De nieuwe pachtprijscoëfficiën-

ten zijn geldig vanaf publicatie in het Belgisch Staatsblad (streefdatum 15 december) voor een periode van 3 jaar (tot december 2028). De nieuwe coëfficiënten gelden voor de pachtprizen die vervallen vanaf die datum. Denk bijvoorbeeld aan de kerstdagpachten die binnenkort opeisbaar zijn.

Pachtprijs wettelijk beperkt

De pachtprijs is wettelijk beperkt en wordt bekomen door het niet-geïndexeerde kadastraal inkomen (KI) te vermenigvuldigen met de toepasselijke pachtprijscoëfficiënt. De coëfficiënt is verschillend voor gronden en gebouwen en varieert per provincie en per landbouwstreek.

“Gemiddeld stijgen de pachtprijscoëfficiënten met 22%.”

Basis is dus het niet-geïndexeerde KI: voor de eigenaar/verpachter gaat het dus om het KI zoals hij het ook moet aangeven in zijn belastingaangifte. Voor de berekening van de pacht mag geen rekening gehouden worden met het geïndexeerde KI, noch met het KI van de door de pachter opgetrokken gebouwen. Zowel eigenaars als pachters kunnen kosteloos een mondelinge mededeling krijgen van het KI van de onroerende goederen die zij bezitten of waarvan zij pachters zijn, hetzij op het gemeentehuis hetzij bij het kadaster.

Aanpassing pacht is dwingend recht

Het systeem van de wet betreffende de pachtprijsbeperking is van dwingend

recht en geldt in alle gevallen, ook al wordt in een schriftelijk pachtcontract een andere voorwaarde gesteld. Partijen kunnen in der minne de pachtprijs herzien op basis van de toegelaten maximumpachtprijs. Wanneer hierover geen (schriftelijk) akkoord bestaat, is de verpachter verplicht de pachter per aangetekende brief op de hoogte te brengen van de verhoogde pachtprijs. Deze vraag tot herziening geldt enkel voor de pachtprizen die vervallen na de datum van de kennisgeving en kan dus nooit terugwerkende kracht krijgen! De pachtprijs die verviel vóór die kennisgeving blijft ongewijzigd. Het principe blijft behouden dat de eigenaar de verhoging niet hoeft te vragen, maar wanneer hij ze wil vragen moet hij dit per aangetekende brief doen. Er is dus geen automatische aanpassing van de pachtprizen. De maximumpachtprizen mogen niet verhoogd worden met de grondlasten (onroerende voorheffing) of met de bijdragen ten behoeve van de polders en wateringen. ■

Is de pacht correct berekend?

Kreeg je bericht om je pacht te betalen? Ga dan aan de hand van de tabel na of de pacht correct werd berekend. Voor de pachten die vervallen vanaf half december 2025 gelden immers de nieuwe coëfficiënten om de pachtprijs te berekenen. Heb je vragen? De dienstbetoonspecialisten staan je graag bij met informatie.

Gronden	I. Antwerpen	Gebouwen	I. Antwerpen
1. Polders	10,5	1. Polders	14,03
2. Zandstreek	10,18	2. Zandstreek	14,03
3. Kempen	14	3. Kempen	14,75
Gronden	II. Vlaams-Brabant	Gebouwen	II. Vlaams-Brabant
1. Zandstreek	10,63	1. Zandstreek	10,74
2. Kempen	17,20	2. Kempen	10,74
3. Zandleemstreek	8,18	3. Zandleemstreek	10,74
4. Leemstreek	6,27	4. Leemstreek	10,21
Gronden	III. Limburg	Gebouwen	III. Limburg
1. Kempen	17,13	1. Kempen	10,75
2. Zandleemstreek	9,54	2. Zandleemstreek	10,75
3. Leemstreek	6,46	3. Leemstreek	10,22
4. Grasstreek	6,47	4. Grasstreek	10,22
Gronden	IV. West-Vlaanderen	Gebouwen	IV. West-Vlaanderen
1. Duinen	6,41	1. Duinen	8,40
2. Polders	5,88	2. Polders	8,40
3. Zandstreek	9,55	3. Zandstreek	8,84
4. Zandleemstreek	6,73	4. Zandleemstreek	8,40
5. Leemstreek	6,19	5. Leemstreek	8,40

Leden voordeel

Vanbelle Ardoorie
Green powered by
ese
esegroup.be
+32 (0)58 59 39 50

+ Batterij =

Vakgroepen in beweging

Akkerbouw | Oplossingen voor knelpunten MAP 7

MAP 7 is nog steeds niet definitief goedgekeurd door complexe procedures zoals de passende beoordeling en het MER. De sectorvakgroep Akkerbouw benadrukt dat nieuwe maatregelen pas mogen volgen na een eerlijke evaluatie over twee winterjaren, gebaseerd op terreinresultaten en niet enkel op modellen. De aanpassing van beschermingsstroken met een mogelijke ecoregeling is een positieve stap. De jaarlijkse nitraatresiducampagne blijft echter een gevoelig punt: de sector vraagt transparantie over de selectiecriteria en percelen. Het is onaanvaardbaar dat landbouwers de volledige kost dragen, zeker omdat boetes buiten proportie zijn. Ook de mogelijke verdubbeling van de staalnamekosten, volledig ten laste van de boer, stuit op weerstand. Deze maand starten gesprekken met milieuorganisaties over het aardappel- en groentecharter in MAP 7.

Akkerbouw | Eerste posities richting nieuw GLB zijn cruciaal

De voorbije zomer lanceerde de Europese Commissie haar meerjarig financieel kader, alsook een inkijk in het nieuwe GLB. Als alles volgens plan verloopt, start het nieuwe GLB op 1 januari 2028. De uitdaging is bijzonder groot want het budget daalt met maar liefst 24%. De Commissie belooft een eenvoudiger GLB, maar de sectorvakgroepleden uiten hun twijfels of dit wel zal standhouden doorheen het verdere proces. Nochtans is die vereenvoudiging cruciaal. Waar de sectorvakgroep het zeer moeilijk mee heeft, is dat er meer gevraagd wordt met minder budget. Hiermee kunnen we niet langer akkoord gaan. In tegenstelling tot

vroegere beleidsperiodes in het GLB kiest de sectorvakgroep Akkerbouw in het voorgestelde kader toch voor een *flat rate* aan hectaresteen. Hieraan gekoppeld wil de sectorvakgroep zo weinig mogelijk differentiëren, met uitzondering van investerende bedrijven. Het aftoppen van hectaresteen is te laag en niet mee geëvolueerd met de stijging van de prijzen van alle noodzakelijke investeringen op onze bedrijven. Het is evenmin logisch dat de *capping* wordt toegepast voor holdings, maar hier willen we toch duidelijk maken dat dit geen impact mag hebben op familiale bedrijven die om historische redenen toch meerdere bedrijven hebben. Het vrijgekomen budget uit de *capping* of aftopping moet zeker terugvloeien naar de hectaresteen. De uitzondering voor kleine boeren kent geen bijval in de sectorvakgroep Akkerbouw, wie steun krijgt moet aan de voorwaarden voldoen. Producentenorganisaties zijn ook een optie voor de aardappelsector, iets wat we momenteel nog niet hebben. Gezien hoe de groentesector hierop heeft ingespeeld, kan dit mogelijk interessante kansen bieden. Tot slot bena-

drukt sectorvakgroep Akkerbouw het belang van het VLIF voor akkerbouw.

Akkerbouw | Economisch spannende tijden

De akkerbouwsector beleeft economisch spannende tijden. Zowel granen, aardappelen, suikerbieten als industriegroenten staan onder zware marktdruk. De internationale graanprijs blijft zeer laag door hoge opbrengsten, grote voorraden, de lage olieprijs en de ongunstige euro-dollarverhouding. Verbetering is voorlopig niet in zicht, al blijven markten onvoorspelbaar. Ook de prijs voor vrije aardappelen blijft dramatisch laag en de eerste contractprijzen voor 2026 dalen met gemiddeld 4 euro/100 kg. In de suikerbietenteelt worden sterke prijzendingen en grote areaaldalingen verwacht. Sectorvakgroep Akkerbouw maakt zich ernstige zorgen, zeker omdat bedrijven zwaar geïnvesteerd hebben in deze teelten. ■

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige Productie

 www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

De akkerbouwsector beleeft economisch spannende tijden. Zowel granen, aardappelen, suikerbieten als industriegroenten staan onder zware marktdruk.

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Geen onrust nodig rond vrijstelling kilometerheffing

De voorbije maand ontstond er via sociale media heel wat onrust over de kilometerheffing. Na overleg met de bevoegde overheid kunnen we echter iedereen geruststellen: wie zijn tractor uitsluitend gebruikt voor werkzaamheden in het kader van landbouwactiviteiten, hoeft geen boete te vrezen.

Beperkte stijging tarieven Rendac in 2026

Een principeakkoord werd bereikt over een beperkte stijging (ongeveer 4%) van de tarieven voor 2026. Door een dalende tussenkomst van de subsidie van de Vlaamse regering zal vanaf 2026 ook voor ophalingen bij particulieren betaald moeten worden. Van zodra het akkoord definitief is, berichten we hier verder over.

Blijf mee met de Boerenbond-app

Heb je onze gloednieuwe Boerenbond-app al gedownload en geïnstalleerd? De applicatie is beschikbaar in de Apple App Store (voor iPhones) en in de Google Play Store (voor alle andere smartphones). Ga naar www.boerenbond.be/beweegt-met-je-mee en bekijk de video. Zo ben je in no time helemaal mee!

Volg de marktberichten online

Dit is de laatste *Boer&Tuinder* van dit jaar, meteen ook de laatste wekelijkse editie. Eind december ligt het januarinummetje in je bus. Intussen kan je voor de meest recente marktberichten en ander nieuws steeds terecht op onze website. ■

Jo Gennez

Eerste succesvolle bedrijfsovername binnen project Landmobiliteit

PROJECT Landmobiliteit, het matchmaking-project van Groene Kring, viert zijn eerste succesvolle niet-familiale bedrijfsovername. Het project, gestart in 2023, koppelt jonge landbouwstarters aan bedrijven zonder opvolging. Dit jaar nam Stijn Devriendt de vasteplantenkwekerij van Luc Yde over. Landmobiliteit fungeert als facilitator en beheert een netwerk dat ondersteuning biedt bij overnames en uitbreidingen.

Tot nu toe meldden zich 145 potentiële overnemers en 69 overlaters aan, en er kwamen al meerdere matches tot stand. “De vele nieuwe aanmeldingen tonen dat landbouwers ambitie hebben

om nieuwe verhalen te creëren”, aldus Justine Arkens, voorzitter van Groene Kring. Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns verlengt de subsidies met één jaar en voorziet 50.000 euro extra. “Zo kunnen meer niet-familiale overnames worden begeleid en krijgen jonge land- en tuinbouwers kansen om een toekomst uit te bouwen. Elke geslaagde match brengt ons dichterbij een vlottere generatiewissel in de landbouw.” ■

Bron: Groene Kring

 www.groenekring.be/landmobiliteit

Regering trekt stekker uit federale leerrekening

ADMINISTRATIE De regering heeft de federale leerrekening (FLA) definitief geschrapt. “We zien dit als een goed signaal dat het hen menens is met de aanpak van administratieve rompslomp. We moeten er nu wel over waken dat de verplichtingen die de FLA met zich meebracht niet via een omweg worden ingevoerd”, zegt Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens. De FLA – wat staat voor Federal Learning Account – is een online registratietool die elke Belgische werkgever zou verplichten om alle vormen van opleiding te registreren die hun werknemers, zowel vaste werknemers als seizoenarbeiders, volgen. “De FLA zou voor de landbouwsector een gigantische impact hebben gehad.

Niet alleen formele opleidingen (bijvoorbeeld fytolicensie, rijbewijs G), maar ook informele opleidingen (zoals uitleggen hoe machines werken, welke veiligheidsregels een werknemer in acht moet nemen) moesten in de FLA voor elke werknemer afzonderlijk geregistreerd worden. Deze registratieverplichting zou leiden tot volstrekt onwerkbaar bijkomende administratieve last voor werkgevers”, aldus Lode Ceyskens. Boerenbond heeft dan ook samen met de andere werkgeversorganisaties steeds gepleit om deze administratieve draak af te schaffen. De federale regering heeft hier nu gehoor aan gegeven. ■

Bron: Boerenbond

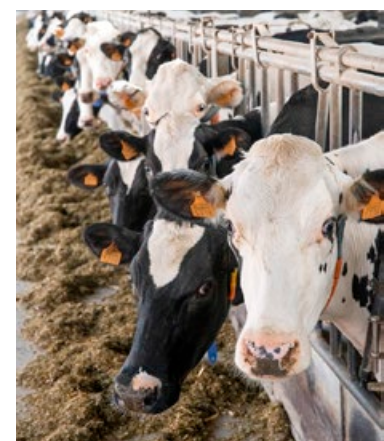
Vakgroepen in beweging

Melkvee | Voorstellen toekomstig GLB

Deze zomer lanceerde de Europese Commissie haar voorstel voor het toekomstige GLB en het meerjarig financieel kader (MFK). Voor 2028-2034 wordt 300 miljard euro voorzien, een daling van 24%. Volgens de vakgroepleden moet het GLB vooral economische bescherming bieden via basisbetalingen met gedifferentieerde hectarepremies. Investerings op melkveebedrijven moeten voldoende betaald worden om dynamiek te stimuleren. Risicobeheer is geen prioriteit. Positief is dat groene maatregelen vrijwillig blijven, mits vergoeding. Randvoorwaarden blijven grotendeels behouden, tot spijt van wie vereenvoudiging verwachtte. De koppeling met extensivering en diversificatie is voor de vakgroep onaanvaardbaar.

Melkvee | MAP

De vakgroepleden geven aan dat de weersomstandigheden een grote impact hebben op de resultaten van de bedrijfsevaluatie van N-residustalen. Een aantal teelten hebben verhoogde waarden door de sterke mineralisatie van stikstof in de bodem vanaf september en de aanwezigheid van hogere koolstofgehalten. Ze pleiten alvast om

hiermee rekening te houden in de beoordeling van de resultaten. Daarnaast is het essentieel dat er een werkbaar staalnameprotocol voor de toekomst wordt uitgewerkt, waarbij de kosten voor de landbouwer onder controle blijven.

Melkvee | PAS

We blijven herhalen dat de huidige druk vanuit het stikstofdecreet weegt op de melkveehouders en voor onze zekerheid zorgt. Melkveehouders zijn verplicht een reductie van 5% NH₃ te realiseren tegen eind dit jaar. Het is positief dat er wat marge is om deze inspanningen te melden in de vergunningen. Maar de voorwaarden van heel wat bestaande PAS-maatregelen blijven een belemmering voor veel bedrijven om deze vlot praktisch te implementeren. Bovendien blijft de goedkeuring van bijkomende haalbare maatregelen stroef lopen.

Melkvee | IBR: nood aan dringende actie

De vakgroepleden blijven de noodzaak van dringende bijkomende maatregelen benadrukken om het aantal bedrijven met een herbesmetting terug te kunnen indijken. Er is nood aan een pakket maatregelen op het niveau van de handel en in de probleemzones dat aandacht heeft voor correcte registraties van dierbewegingen, bloedanalyses, vaccinatie en bioveiligheid bij veehouders en erfbetreders. Hierbij moeten alle actoren hun verantwoordelijk nemen. Tot slot vragen ze ook duidelijke communicatie rond de situatie op het terrein, de mogelijkheden van vaccinatie en ondersteuning van de getroffen bedrijven.

Melkvee | Blauwtongvaccinatie

De vakgroepleden betreuren dat er in 2026 geen ondersteuning en

verplichting tot vaccinatie komt tegen blauwtong en EHD. De virusdruk blijft alleszins. Ze vrezen dat dit impact zal hebben op de (tijdige) beschikbaarheid van vaccins. Het blijft volgens hen aangewezen dat veehouders ook zonder verplichting blijven vaccineren. ■

Roel Vaes, adviseur Studiedienst

www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

Clarival werkt aan bijkomende IBR-aanpak

Melk- en rundveehouders maken zich zorgen over IBR en vrezen herinsleep, vooral door recente herbesmettingen in Oost-Vlaanderen. Er is dringend nood aan extra maatregelen om nieuwe haarden te voorkomen. Binnen de sectorvakgroepen Melkvee en Vleesvee en het Agrofront werd een pakket uitgewerkt rond vijf werven: meer transparantie in handel en transport, gerichte controles, noodmaatregelen in risicogebieden, focus op bioveiligheid, communicatie en ondersteuning van hervallen bedrijven. Deze voorstellen zijn besproken met minister Clarival, die bereid is om bijkomende maatregelen te nemen en deze voor Kerstmis aan te kondigen. Sommige acties kunnen snel, andere vergen wetswijzigingen. Alle ketenpartners en overheid moeten hun verantwoordelijkheid nemen om herinsleep maximaal te beperken en te evolueren naar een vrije status.

www.boerenbond.be/ibr

RANTSOEN MET VEEL MAÏS? ZAAI HDI-MAÏSRASSEN MET EEN TOP VERTEERBAARHEID

LG 31.224 (FAO 210)
VEM-opbrengst per ha: 103,6
(Varmabel 2025, normaal netwerk, vroege rassen)

LG 31.242 (FAO 225) HYDRANEO®
VEM-opbrengst per ha: 104
(Varmabel 2025, normaal netwerk, vroege rassen)

LG 31.271 (FAO 235) HYDRANEO®
Nr. 1 in VEM-opbrengst per ha: 105
(Varmabel 2023-2025, normaal netwerk, halfvroege rassen)

CLEMENTEEN (FAO 250)
Drogestofopbrengst per ha: 102
(Varmabel 2020-2021-2022, normaal netwerk, halflate tot late rassen)

Limagrain

NEMATODEN BIOKO (SBR)

DE REFERENTIE!

- suikerrijk type: productie S/Ha **102%**
- uitstekende compromis suiker / wortelopbrengst
- ingesnoerde kop: ideaal voor microtopping / lage koptarra

	KBIVB '25
Suikergehalte	18,8°
Wortelopbrengst	102%
Ziekte	

NEMATODEN LASER

DE STABILITEIT, GETEST: KBIVB & ITB

- suikerrijk - evenwichtig type
- uitstekende opkomstsnelheid
- goede tolerantie tegen cercospora
- ITB Frankrijk '25: productiviteit **101,54%**

	ITB '25
Suikergehalte	101,2%
Wortelopbrengst	99,9%
Ziekte	

In geval van herinzaai, 50% korting op je nieuwe zaden! Ontdek onze eenvoudige toepassing op de website. **« Koop SESVanderHave en bescherm je teelt! »**

NEW

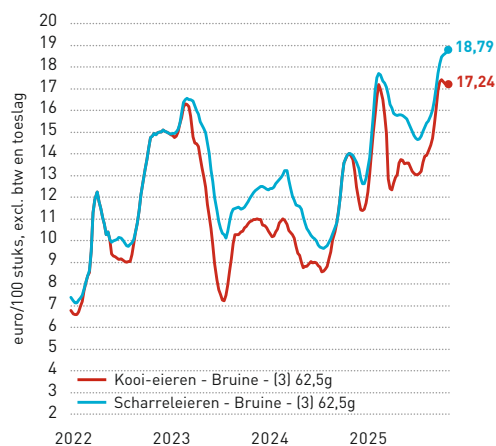
www.sesvanderhave.be
follow us on

SESVANDERHAVE
sugar beet seed

POWERED BY UBS

Eieren | Optimisme troef

Prijsevolutie eieren Kruisem aan producent

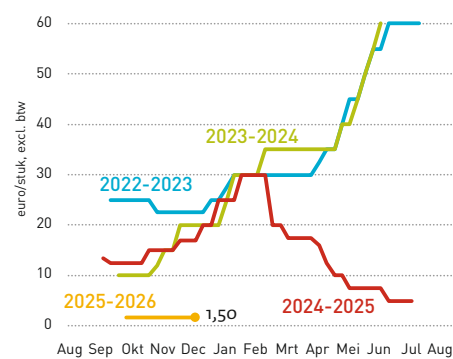
Verrijktekooieieren. De verwerkingsmarkt voor eieren blijft goed doorlopen. We zitten momenteel volop in de aanloop van het eindejaar en daardoor is er nog steeds een stevige vraag naar eierproducten. De brekerijen hebben de handen vol om alle bestellingen af te werken en zij blijven dan ook erg actief op de eiermarkt. De vraag naar eieren is evenwel iets minder groot dan enkele weken geleden. Dat zien we ook aan de verrijktekooinoteringen die onveranderd blijven. In het buitenland zien we eenzelfde marktbeeld. Feit is dat de vogelgriep, die momenteel voor problemen in geheel Europa zorgt, tot gevolg heeft dat het eieraanbod eerder wat daalt en dat stut de eierprijzen.

Scharreleieren. De situatie op de scharrelmarkten blijft erg goed. De vraag is groter dan het aanbod. Dat is ook te merken aan de bruine scharrelnoteringen die nog lichtjes verder stijgen. De witte scharreleieren blijven ter plaatse trappelen. In Duitsland maakt men zich zorgen over de bevoorrading van de distributie richting eindejaar. Door de vogelgriep is het eieraanbod verder gezakt en daardoor moeten meer eieren uit het buitenland worden ingevoerd terwijl er daar ook schaarste heerst. ■

Aardappelen | Overaanbod blijft, markt onrustig

De aardappelmart blijkt onder zware druk staan door een combinatie van een grote oogst (record in België in 2025) en de groeiende onzekerheid over de afzet voor vrije partijen. De overschotten gaan richting veevoer of vergisting, ondanks een behoorlijke kwaliteit. Dit leidt tot een uitermate verlieslatende teelt en zelfs onrust over contracten. Het Europese areaal breidde uit met 50.000 ha. Ook in China en India namen frietproductie en -export fors toe. Resultaat is een algemeen overaanbod en afnemende afzet. De marktsituatie is al weken onveranderd en het ziet er niet naar uit dat dit op korte termijn zal verbeteren. Door de grote volumes en lage prijzen ligt de focus nu op kwaliteit en bewaring van de aardappelen in opslag om contractafwijzingen te vermijden. België heeft moeite om nieuwe exportmarkten te ontwikkelen en zelfs met lagere prijzen blijft de export van diepvriesfrietten naar Brazilië en andere verre markten moeilijk. Dat de opbrengsten dit jaar hoog zijn en de prijsvorming tegenvalt, blijkt uit het feit dat slechts 59% van de telers uit de Viaverda-enquête aangeeft al zijn aardappelen in een daarvoor voorziene bewaar-

PCA - Fontane (maximumprijs)

loods te kunnen opslaan. Enerzijds overschrijdt de productie de voorziene bewaarruimte, anderzijds zijn er telers die normaliter af land verkopen, maar nu de aardappelen trachten te bewaren in de hoop dat de prijzen aanzwengelen (bron: Viaverda). De prijs voor Fontane en Challenger bedraagt naargelang van de afnemer 1 tot 1,5 euro per 100 kg. De marktstemming blijft flauw. Enkele verwerkers zijn actief op de markt. Ze kopen weinig bij of beperken zich tot het afnemen van +50 mm aan iets hogere prijs. Er is ook melding van afzet naar zetmeel- en vlokkenindustrie. De export verloopt nog steeds moeilijk door concurrentie (bron: Viaverda). ■

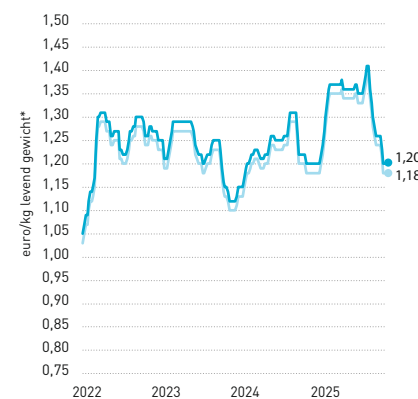

Pluimvee | Stabiele braadkippenprijzen

De situatie op de braadkippenmarkt lijkt verder te verbeteren. Het aanbod van levende kippen droogt stilaan op, terwijl de vraag naar pluimveevlees aantrekt richting eindejaar. Er is met andere woorden wat meer animo in de pluimveemarkt gekomen, en dat is ook te merken aan het feit dat slachthuizen extra kippen willen opnemen.

In Deinze wordt bevestigd dat de afzet van pluimveevlees wat beter loopt, maar het blijkt momenteel niet mogelijk te zijn om een hogere prijs te verkrijgen. Dat zou het broze marktevenwicht verstoren en tot gevolg kunnen hebben dat de markt in een kramp schiet. Voor de komende periode lijkt het aanbod verder op te drogen en met de betere vraag naar levende kippen zou de Deinzenotering dan toch een stapje voorwaarts moeten kunnen zetten. ■

Prijsevolutie braadkippen Deinze (minimum- en maximumprijs)

Kalveren NUKA: stationair

BVK - Stieren - Dikbil
BVK - Stieren - Witblauw

Kalveren slachtvee: stationair

BVK - Stieren - Melktype

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: dalend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: dalend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Kalveren NUKA: stijgend

BVK - Stieren - Melktype

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: dalend

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: stationair

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stationair

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: dalend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stationair

Viaverda - Fontane

Mais: stijgend

Synagra - Vochtige mais 30%
Synagra - Vochtige mais + of - €/ton/% vocht

Gerst: stationair

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
5 dec	680-1400	=	€/stuk
5 dec	340-570	+10	€/stuk
5 dec	7,80	=	€/kg gesl. gew.
5 dec	8,40-9,20	=	€/kg lev. gew.
9 dec	5,25-5,45	=	€/kg lev. gew.
1 dec	938,80	-1,42	€/100 kg koud karkasgew.
5 dec	2300-2700	=	€/stuk
5 dec	8,50-9,10	=	€/kg lev. gew.
9 dec	5,45-5,65	=	€/kg lev. gew.
1 dec	923,23	-1,88	€/100 kg koud karkasgew.
5 dec	115-295	+10	€/stuk
8 dec	13,5	-2,5	€/stuk
8 dec	28,5	-2,5	€/stuk
15 dec	1,305	-0,055	€/kg gesl. gew.
11 dec	1,60	=	€/kg gesl. gew.
8 dec	1,30	=	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toel.
15 dec	1,440	-0,030	€/kg gesl. gew.
15 dec	1,22	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
10 dec	0,97-0,99	=	€/kg lev. gew.
10 dec	1,18-1,20	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
9 dec	16,69	=	€/100 stuks, excl. toel.
9 dec	17,24	=	€/100 stuks, excl. toel.
9 dec	19,42	=	€/100 stuks, excl. toel.
9 dec	19,82	=	€/100 stuks, excl. toel.
9 dec	17,34	-0,04	€/100 stuks, excl. toel.
9 dec	18,79	+0,08	€/100 stuks, excl. toel.
1 dec	416,67	-46,12	€/100 kg
1 dec	197,97	-26,66	€/100 kg
9 dec	1,00-1,50	=	€/100 kg
12 dec	102,00	+0,50	€/ton
12 dec	4,00	=	€/ton
12 dec	165,50	=	€/ton
10 dec	135,00	=	€/ton
12 dec	158,50	-0,50	€/ton

Jaar van de erkenning

Het jaar begon hoopgevend met de belangrijke erkenning voor land- en tuinbouw als strategische sector op Vlaams, federaal en Europees vlak. Toch blijven er ook dit jaar nog veel uitdagingen.

Onze journalisten brengen het jaar in beeld

Maart

Plattelandsklassen viert 40-jarig bestaan

Sanne Nuyts: "Ik vind het fantastisch om telkens te zien hoeveel boeren en boerinnen hun deuren wijd openzetten en met veel enthousiasme tijd maken om kinderen op hun bedrijf te ontvangen. Vaak wordt die inzet voor de sector doorgegeven van generatie op generatie. Door kinderen te laten zien, voelen en beleven waar ons eten vandaan komt en hoeveel passie er dagelijks in de zorg voor dieren zit, geven we jongeren een ervaring die blijft hangen. Zo vormen ze een eigen, positieve blik op de sector. Dát is de kracht van plattelandsklassen, al 40 jaar lang."

Januari

Een van de natste maanden en start van MAP 7

Het jaar begint nat én met grote veranderingen voor de landbouwsector. MAP 7 treedt officieel in werking en brengt nieuwe maatregelen mee rond bemesting en waterkwaliteit. Het is grotendeels gebaseerd op het principeakkoord dat Boerenbond mee ondertekende.

Agriflanders zonder vee (16-19 januari)

Deze editie van Agriflanders vindt opvallend genoeg plaats zonder vee op de beursvloer. Wel blijft de landbouwbeurs dé ontmoetingsplek waar innovaties, nieuwe technieken en actuele uitdagingen in de sector centraal staan.

Februari

Nieuwe regering erkent strategische rol van landbouw

Begin dit jaar wordt landbouw op verschillende niveaus erkend als strategische sector. Dankzij jarenlange inspanningen groeit het besef dat landbouw cruciaal is voor voedselzekerheid, economie en platteland.

Europees commissaris Hansen schetst visie op voeding

Tijdens een toespraak deelt commissaris Hansen zijn brede toekomstvisie op voeding, duurzaamheid en marktontwikkeling binnen de Europese Commissie. Die moet de landbouw- en voedingssector aantrekkelijk, competitief, weerbaar en toekomstgericht maken. De plannen zijn erg ambitieus.

April

Boerenbond is duidelijk zichtbaar aanwezig op de voorjaarskoersen

Jo Gennez: "Fietsen is mijn lange leven. Ik tel nu al de dagen af tot eind februari, wanneer het Vlaamse wielerveerjaar opnieuw van start gaat met Omloop Het Nieuwsblad. 'De koers is van ons' is niet alleen de slogan van deze krant, maar geldt ook voor onze landbouwers. Al jarenlang staan ze langs het parcours om te tonen dat zij mee het landschap kleuren waar de renners doorheen rijden. 'Geniet van de klassiekers' was de slogan die duizenden koerskijkers tijdens de live tv-uitzendingen van zes wedstrijden te zien kregen, met telkens een foto van een ander gerecht - van balletjes in tomatensaus tot vol-au-vent, klaargemaakt met producten waar onze boeren en tuinders voor zorgen. Echte Vlaamse klassiekers dus. Zelfs José De Cauwer en Karl Vannieuwkerke kregen er het water van in de mond."

Trek je botten aan – politici op het erf

Politici trekken hun laarzen aan en bezoeken bedrijven in heel Vlaanderen. Ze krijgen een directe inkijk in de landbouwpraktijk en in de uitdagingen waar boeren dagelijks mee kampen.

Mei

Copa-actie rond voedselzekerheid

Op Europees niveau wordt actie gevoerd om het belang van voedselzekerheid hoog op de beleidsagenda te houden.

Inspiratieconferentie Welzijn

Tom Dewanckele: "Ik had een zeer aangename babbel met Tom Waes na afloop van de inspiratieconferentie in Deinze. Het was opvallend hoeveel gelijkenissen er te trekken waren tussen zijn levenservaringen en die van onze landbouwers. In de eerste plaats hadden we het over passie hebben als drijfveer voor een job. De vele dagen en vele uren werken, maar vooral de discipline, gedrevenheid en verantwoordelijkheid die elke dag opnieuw aan de dag moet worden gelegd. Daarnaast kwam hij naar aanleiding van zijn ongeval overvloedig in contact met negatieve kritiek en publieke druk. Iets wat onze landbouwers de voorbije jaren ook niet vreemd is. Zijn boodschap was

duidelijk: "Blijf kalm en vergeet niet dat je ooit gestart bent met je job vanuit een passie en een liefde voor iets. Omring je met mensen waarmee je samen voor je droom blijft gaan. Hard werken is belangrijk, maar verbondenheid met die mensen maakt dat je werk zinvol blijft."

Juni

Koningin Mathilde bezoekt Kaasboerderij 't Leenhof

Liesbet Corthout: "In juni bezocht onze koningin Kaasboerderij 't Leenhof, een familiaal bedrijf dat geiten en koeien melkt én de melk verwerkt tot heerlijke hoevezuivel die ze verkopen in hun eigen hoevewinkel. Ik mocht bij dat bezoek aanwezig zijn. De vorstin was zichtbaar onder de indruk. Aan het einde van het bezoek nam ze de boerin even ter zijde en feliciteerde haar met haar mooie gezin. Net zoals bij veel andere Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven ligt de sterkte van 't Leenhof niet enkel in hun vakkennis, maar ook in het feit dat de verschillende generaties hier succesvol samenwerken. Het is dat extraatje waarmee onze boeren het verschil maken."

Blue Deal

Met de Blue Deal blijft waterbeheer een absolute prioriteit: van droogtebestrijding tot efficiënt watergebruik.

Juli

Rock Werchter

Landbouw is zichtbaar aanwezig op het festival via acties en communicatie rond duurzame voeding en lokaal vakmanschap.

Position paper gewasbescherming

Boerenbond formuleert een duidelijke visie op toekomstgerichte, veilige en haalbare gewasbescherming.

Augustus

Lely Sphere erkend – nieuwe PAS-technieken

Ivan De Clercq: "Voor de definitieve opname van de Lely Sphere op de AER-lijst - met verschijning in het Staatsblad - was het wachten tot in de zomer. In oktober trokken milieuorganisaties al naar de Raad van State in een poging om de erkenning te vernietigen. De Sphere reduceert de ammoniakemissie op melkveebedrijven met 77%. Geen enkele erkende techniek scoort beter, al is het kostenplaatje navenant. Pioniers Geert Vandenbussche en zoon Emiel investeerden als eersten in ons land in de techniek, en verdienen daarvoor alle lof. De organisaties die liever een mooie theorie dan een innovatieve praktijk hebben, net iets minder."

Nieuwe werkgroep Wijnbouw

De groeiende Vlaamse wijnsector krijgt een eigen werkgroep om kennis te bundelen en uitdagingen structureel aan te pakken.

Trump en handelstarieven

De internationale handel blijft grillig. Nieuwe Amerikaanse tarieven zorgen opnieuw voor onzekerheid in exportstromen.

September

Dag van de Landbouw

Voor Dag van de Landbouw zetten opnieuw 40 bedrijven hun deuren open voor het grote publiek. Tienduizend bezoekers en stakeholders trekken naar open bedrijven.

Werktuigendagen

Een week later is het opnieuw feest: tijdens de Werktuigendagen worden de nieuwste machines en technologieën gedemonstreerd. De belangstelling blijft groot.

Oktober

135 jaar Boerenbond: grondstof voor morgen

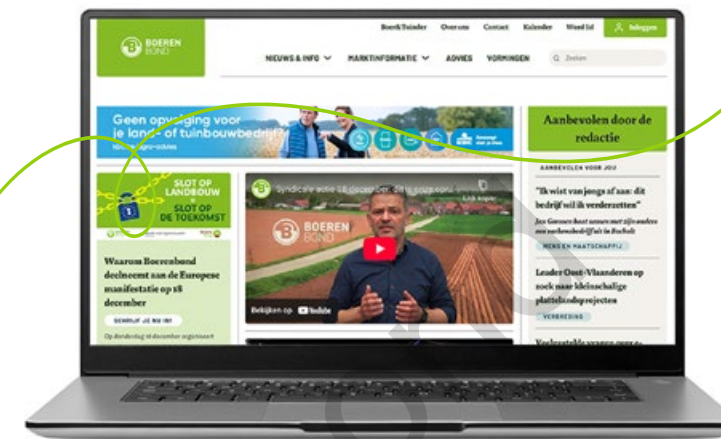
Gerrit Budts: "De Nazomerontmoeting is de eigenlijke start van het nieuwe werkjaar, net zoals ook andere organisaties zoals Unizo en Voka voor hun stakeholders de jaarlijkse aftrap geven. Er werd door onze voorzitter een zeer duidelijk statement gemaakt voor de aanwezigen. Rechtszekerheid is dé kernvoorwaarde als we onze landbouwers toekomstperspectief willen bieden. Een stelling die op gejuich onthaald werd door alle aanwezige politici. Van Vlaams ministers tot de Europees commissaris voor Landbouw. Eerlijk, de steun en sympathie die ik er voelde voor landbouw had ik - als nieuwe medewerker - nog nooit in die mate voor andere sectoren ervaren."

Daarmee werd tegelijkertijd ook mijn begrip voor de frustraties die leven bij de landbouw-ondernemers zeer groot: 'Voeg dan toch eindelijk de daad bij het woord.' Want ook dat is duidelijk, de intenties en goede bedoelingen zijn (nog) niet overal meetbaar. Maar het is wel de basis van alles."

Nieuw protocol nutsleidingen

Een vernieuwd protocol moet schade, onduidelijkheid en risico's rond leidingen onder landbouwgrond verminderen.

November

Boerenbond lanceert een app en nieuwe website

Via de app heb je Boerenbond altijd mee in je broekzak. We brengen de info meer op jouw maat, uit je sector of regio. Via de knoppen onderaan kan je snel de kalender en marktprijzen checken. Wanneer je via het account in de app 'Belangrijke berichten' aanvinkt, ben je nog sneller mee met last minute actuauberichten.

Podcast Boer&Bondig: wekelijks vanaf januari

Om snel meer duiding te geven bij actuele gebeurtenissen die relevant zijn voor de land- en tuinbouwsector starten we een wekelijkse podcast. In 15 minuten krijg je meer duiding en achtergrond door interne en externe experts bij een drietal thema's.

Boer&Tuinder wordt een maandblad

Vanaf januari wordt Boer&Tuinder een maandblad! Bij het begin van de maand krijg je een extra dik nummer, met uitgebreide aandacht voor het thema van de maand, verdiepende artikelen en boeiende verhalen. Thema van januari: Inkomen

Sandra Michiels: "Het zijn spannende weken in de kantoren van Boerenbond: we lanceerden de vernieuwde website en een app. Die app werd alvast goed gesmaakt door bestuursleden tijdens de jaarlijkse Bondsraad en intussen zien we dat al heel wat leden ermee aan de slag gegaan zijn. De komende weken en maanden breiden we de mogelijkheden nog verder uit. Ook de informatie op onze themapagina's wordt nog verder aangevuld, zo vind je makkelijk alle info samen. Ook voor onze vernieuwde Boer&Tuinder gingen we niet over één nacht ijs. We startten met een ledenpanel dat we regelmatig bevragen om input te geven. Zo wordt het echt een blad voor en door jullie. Ik ben dan ook heel benieuwd naar jullie reacties!"

Onze duit in het zakje

Jacques Van Outryve, senior writer: "Vijfenvoertig jaar heb ik wekelijks mijn verhalen in Boer&Tuinder gebracht. De inhoud was nu eens nodig, dan weer nuttig en soms ook leuk. Het ging niet alleen om facts en figures maar meer nog om duiding. Wie, wat, waar, wanneer maar vooral waarom vinden gebeurtenissen plaats of worden beslissingen genomen. Gevolgd door het antwoord op de vraag: wat nu? Boerenbond heeft geen monopolie op landbouwberichtgeving, maar was die hele tijd marktleider in informatie voor leden en stakeholders. Syndicale acties en standpunten, politieke gebeurtenissen maar ook technische en economische evoluties werden in het weekblad gedeeld en gedeut. Wij van de redactie deden onze 'duit' in het zakje! Duiding is nooit onafhankelijk maar we deden het transparant. De lezer wist wie we waren en wie of wat ons bezield. We ondertekenden onze artikelen met naam en toenaam. Het mag worden gezegd dat wij onze leden en stakeholders (Europees) landbouwpolitiek inzicht en doorzicht bijbrachten. We maakten complexe zaken eenvoudig zonder gebruik te maken van algoritmes of AI, want die baseren zich enkel op het verleden. Er leidt één weg van het verleden naar het heden maar er liggen ontelbare splitsingen op de weg naar de toekomst."

Verlichte tractorstoeten

De tractorparades winnen elk jaar aan succes. Dit jaar zijn er 62 parades gepland over heel Vlaanderen. Ook het aantal deelnemers per stoet stijgt.

Boerenbond neemt deel aan actie Copa-Cogeca

Op 18 december, wanneer deze Boer&Tuinder in je bus valt, neemt Boerenbond deel aan de actie in Brussel georganiseerd door Copa-Cogeca. We verzetten ons tegen belemmering door Europese regelgeving, tegen de hervormingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de plannen voor de nieuwe meerjarenfinanciering waardoor er minder middelen zouden zijn voor de landbouwers en tegen oneerlijke handelsakkoorden zoals Mercosur. Blijf op de hoogte van de actie via onze website.

Ledencongres AVBS in het teken van de wereldmachtenverhoudingen

Met 'Navigeren in een wereld vol verandering' had het AVBS-bestuur niet voor het meest sexy onderwerp gekozen. Maar het valt moeilijk te ontkennen dat de huidige wereldpolitiek impact heeft op onze bedrijven.

In die context was het verfrissend dat AVBS-voorzitter Erik Boterdaele de Instagramcampagne 'Young, Wild & Tree' in de kijker zette. Daarmee wil AVBS de jeugd prikkelen om ook in de sector te stappen 'als werk- of ondernemer'. De bijdrage van Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens werd voorafgegaan door het promotiefilmpje 'Boerenbond beweegt met je mee', waar hij meteen de nodige duiding aan toevoegde. Hij ging ook in op 'Boeren voor morgen' en de werkhema's die daar jaarlijks uit voortspuiten. Gastspreker Marc Thys pleitte dat Europa elk van de vier machtspijlers moet versterken: militair, economisch, diplomatiek en informatie. Als één pijler ontbreekt, valt alles weg. Eerst moet het zijn militaire macht heropbouwen, op basis waarvan ook diplomatie en economie zich opnieuw kunnen laten gelden. Meer innovatie moet leiden tot minder afhankelijkheid.

Patrick Dieleman

Bart en Marijke van Koeweidehof zijn De Klimaatkoploper 2025

Met vuurwerk en onder luid applaus van de meer dan 700 aanwezigen in het Fabriekspand in Roeselare zijn op woensdag 10 december Bart Vanderstraeten en Marijke d'Hertefelt van melkveebedrijf Koeweidehof uit Merchtem uitgeroepen tot Klimaatkoploper 2025. Fruittelers Jan en Patrick Van der Velpen wonnen de publieksprijs. De jury is hierbij niet over één nacht ijs gegaan. Bij het begin van de zomer moesten ze uit de tien sterkste kandidaten vijf laureaten kiezen. Vervolgens gingen ze midden september bij alle vijf de laureaten op bedrijfsbezoek, om tenslotte op basis van een uitgebreide toetsing van de dossiers aan de wedstrijdcriteria én hun bevindingen tijdens het bezoek De Klimaatkoploper 2025 aan te duiden. Een moeilijke opdracht want – zoals juryvoorzitter Bram Verbruggen het verwoordde – het was in veel opzichten appels met peren vergelijken. "Elk van de vijf bedrijven blinkt wel ergens in uit, op meerdere vlakken zelfs: een duurzaam verdienmodel, inzetten op onderzoek en innovatie, hernieuwbare energie, slim omgaan met water, een gezonde bodem, de teeltkeuze ... Ze verdienen het dan ook een voor een om als voorbeeldbedrijf in de schijnwerpers te worden gezet. Maar als er dan toch één moet gekozen worden, dan kiezen we

voor Bart Vanderstraeten en Marijke d'Hertefelt, die met hun bedrijf Koeweidehof in Merchtem als geen ander inzetten op publieksbereik. Per slot van rekening: wie als klimaatambassadeur gehoord wil worden, moet een ruim publiek hebben, zowel binnen als buiten de sector."

Kers op de taart

Marijke d'Hertefelt: "Toen we de video van deze wedstrijd opnamen, zeiden we al dat de prijs effectief winnen de kers op de taart zou zijn. Of de perfecte mousse op de cappuccino, om in de eigen sector te blijven. We runnen ons bedrijf altijd met de insteek van iets positiefs te veranderen. Ons jarenlange werk wordt nu beloond." "We leveren ook veel inspanningen in het uitdragen van ons verhaal naar de consument", vult Bart Vanderstraeten aan. "Via FarmFun bereiken we veel mensen, en met Oh!Lait willen we nu ook echt ons bedrijf op de ontbijttafel van de consument krijgen. Er werd hier vanavond ook verteld dat de sector zo veel doet, en dat er zo weinig over geweten is. Dat willen we veranderen."

Uithangbord voor het bedrijf

Het grote publiek kon ook zijn zegje doen. De publieksprijs werd weggekaapt door broers Jan en Patrick Van der Velpen, die appels en peren telen in Bierbeek. Toen ze

het bedrijf overnamen van hun ouders hebben ze meteen ingezet op rationeel energieverbruik en waterbeheer. Veel van wat ze doen, draait om samenwerking, met onder andere KU Leuven. Een deel van het fruit en de verwerkte appelsappen verkopen ze via de korte keten. Die aanpak kon het publiek dus wel smaken. De broers zijn blij met de prijs. "We zijn heel aangenaam verrast! Het is een mooie erkenning en waardering voor de inspanningen die wij met ons team hebben geleverd. Het is echt plezant en een mooi uithangbord voor het bedrijf. We doen ons best om een goed product af te leveren en gaan op de ingeslagen weg verder. Dat we nu de publieksprijs winnen, wil niet zeggen dat onze klimaatinspanningen stoppen! We blijven eraan werken. We hebben nu al veel goede ideeën, maar blijven met onze voetjes op de grond." De winnaars krijgen naast het prijzengeld ook een accu-transporter met elektrische lift van Makita ter waarde van 7650 euro, een groenestroompakket van Lineao Trovata ter waarde van 8000 euro en duurzaamheids- en energieadviezen van SBB en ecoWise ter waarde van 7500 euro. Bart en Marijke en hun Koeweidehof zijn de komende periode ook dé gezichten van de klimaatbewuste landbouw in Vlaanderen. ■

Liesbet Corthout

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Even bezinnen

© SHUTTERSTOCK.COM

Wat als je onzorgvuldig omgaat met Dimona?

Op dit moment zijn er nog heel wat seizoenwerknemers aan het werk op onze bedrijven. Dit aantal zal in de komende periode geleidelijk afnemen. Zorg ervoor dat elke dag, voor de aanvang van het werk, een Dimona-aangifte gebeurd is. Er moet ook een gelegenheidsdocument zijn, maar dit formulier is eigenlijk een document van de werknemer. Deze kaart moet niet ingevuld zijn voor de aanvang van het werk. Soms wordt, in overleg met de werknemer, de plukkaart door de werkgever bijgehouden. De werkgever moet de kaart in principe één keer per week verifiëren en parafieren.

Gevolgen

Wanneer er geen Dimona-aangifte gebeurd is of als die te laat gedaan wordt, kunnen de gevolgen vrij zwaar zijn:

- (1) Er is een strafrechtelijke inbreuk die kan vervolgd worden voor de strafrechter. In de meeste gevallen wordt zo'n dossier door de arbeidsauditeur geseponneerd. Dit houdt in dat er geen procedure voor de strafrechter komt. Het dossier wordt dan wel overgemaakt aan het ministerie van Arbeid dat een administratieve geldboete kan opleggen. Je kan als werkgever altijd vooraf je verweermiddelen indienen. Zo'n boete kan al vrij vlug oplopen tot zo'n 1000 euro per werknemer;
- (2) Je verliest de voordelige RSZ-berekening die eigen is aan de seizoenregeling. Dit houdt in dat de sociale bijdragen voor de betrokken werknemer voor het volledige kalenderjaar herberekend worden alsof het zou gaan om een vaste werknemer. Deze persoon kan in hetzelfde jaar niet meer bij jou als werkgever in de seizoenregeling worden aangegeven. De impact van deze herberekening is afhankelijk van het aantal dagen seizoenarbeid dat al gepresteerd is;

- (3) Er wordt een solidariteitsheffing opgelegd gelijk aan drie keer de sociale bijdragen berekend op het minimumloon in België. Deze heffing bedraagt 3.596,72 euro per persoon. Deze bijdrage kan verminderd worden voor zover men kan aantonen dat de betrokken seizoenwerknemer nog geen drie maanden op het bedrijf aan het werk was. Dit moet met objectieve en externe bewijselementen (bijvoorbeeld een bewijs van aankomst in het land, leveringsdocumenten van groenten of fruit ...) aangetoond worden. Deze drie sancties zijn cumulatief! ■

De teller in Dimona voor tuinbouw

Wanneer een seizoenwerknemer zich aanbiedt om te werken, weet men niet altijd zeker of die persoon al dan niet reeds gewerkt heeft in hetzelfde jaar bij een andere werkgever. Deze onzekerheid neemt toe naarmate het jaar vordert. De plukkaart die een vorige werkgever afleverde, wordt ook niet altijd voorgelegd. In zo'n situatie kan men gebruikmaken van de tool green@work. Deze teller is enkele jaren geleden ontwikkeld en kan geraadpleegd worden op de website van de RSZ. Via deze tool kan je aan de hand van het rijksregisternummer van de werknemer zien hoeveel dagen seizoenarbeid hij reeds gepresteerd heeft en dus ook hoeveel dagen er nog overblijven in dat jaar. De teller biedt voor de bedrijven een grote rechtszekerheid. Sinds 2024 is de teller aangepast aan de 100 dagen. De tool bestaat enkel voor de tuinbouw. Wij hebben gevraagd om de toepassing te verruimen naar de landbouw.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaanChris beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen rond sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

Nieuw leven in de donkerte

De winter heeft de wereld in zijn zachte greep. Het is de tijd van korte, koude dagen, waarin de groei zich diep in de aarde heeft teruggetrokken. Onder de bevroren korst van het land wacht het leven, in een stille, serene droom. Kerstmis valt in deze gewijde rust. Het is het feest dat fluistert dat juist in de donkerte het mooiste en meest kwetsbare wonder kan beginnen. Terwijl het seizoen van de overvloed is verstreken, kijken we naar een eenvoudige stal, niet naar een gouden paleis. Voor ons, mensen van het land, is dit de meest romantische setting: de warmte van de dieren, de geur van vers stro, de gloed van een lantaarn in de nacht.

Dit is de plek waar het wonder zich openbaarde: in het kleine, het pasgeborene. Het is de echo van elk zaadje dat we zaaien: schijnbaar onbetekend, maar vol van de belofte van gezondheid en nieuw leven. Dit is de diepe, onuitsproken romantiek van ons vak: het onvoorwaardelijke vertrouwen in wat we nog niet zien.

Reis van het vertrouwen

Ons leven is een continue reis, net zoals die van de kerstfiguren. Een reis vol onvoorspelbaarheid: de storm die opsteekt, de prijs die onverwacht daalt, de regelgeving die de loop van ons werk verandert. Dat is de realiteit van het buitenleven, die ons dagelijks vraagt om moed. Maar in de stilte van Kerstmis worden we uitgenodigd om onze zorgen neer te leggen, om opnieuw de essentie te voelen. Het is een zacht duwtje om te geloven dat het Licht altijd de duisternis zal overwinnen, en dat wij, in onze toewijding aan de schepping, nooit alleen zijn.

Eenvoudige blik van de herders

Denk aan de herders. Eenvoudige mensen, trouw aan hun taak onder de sterrenhemel. Zij leefden dicht bij de aarde, vertrouwd met wachten en verwondering. Misschien konden zij het wonder daarom zo zuiver ontvangen? In hun ontvankelijkheid herkennen we onszelf: mensen die met hun handen

werken en met een hart dat luistert naar de seizoenen. Onze zorg voor het erf, voor de dieren en de bodem is de meest tedere vorm van toewijding. Elk verzorgd dier, elke schone stal is een liefdesdaad, een bevestiging dat we dankbaar zijn voor wat ons is toevertrouwd. Moge deze kersttijd ruimte geven om te herademen. Om de kleine wonderen van het afgelopen jaar te zien. Moge de warmte van de kerstgedachte de geur van vrede en rust over het erf verspreiden. En moge het Licht de zachtmoedige kracht geven om, met hernieuwde hoop en liefde, het nieuwe seizoen tegemoet te treden, in het diepe besef dat waar er gezaaid en verzorgd wordt, het leven ons tegemoetkomt. ■

Bernard Lenaerts, Catechesehuis vzw

“Moge deze kersttijd ruimte geven om de kleine wonderen van het afgelopen jaar te zien.”

De tweede Koperen Kievit-award komt eraan!

Twee jaar geleden werd akkerbouwer Jos Depotter uit Koksijde uitgeroepen tot winnaar van de Koperen Kievit-award van Boeren Natuur Vlaanderen. Jos herinnert zich het moment nog goed. “Ik werd er een beetje ongemakkelijk van”, zegt hij al lachend. “Ik had het écht niet verwacht.” Vandaag, twee jaar later, blikken we samen met Jos en zijn vrouw Els terug op hun deelname, de impact die de award had op hun bedrijf én waarom ze andere landbouwers warm willen maken om zich begin 2026 ook in te schrijven.

Korneel Verslyppe en Ine Deroo, Boeren Natuur Vlaanderen

Het idee om deel te nemen kwam vrij spontaan. Toen Jos en zijn vrouw Els een artikel over de Koperen Kievit-award lazen in *Boer&Tuinder* herkenden ze zichzelf meteen. “We dachten: dat is op onze maat, we doen al jaren inspanningen voor de boeren natuur.” Toch twijfelden ze aanvankelijk. Els gaf uiteindelijk de doorslag: “Waarom zouden we niet meedoen? Wat hebben we te verliezen?” Ook een telefoontje van collega Korneel, die hen aanspoorde om zich in

te schrijven, gaf een duwtje in de rug. “Eerlijk: we dachten dat het niets zou worden”, zegt Jos. “Maar wij vonden dat we erbij pasten. En blijkbaar vonden anderen dat ook.” Toen hij als winnaar werd uitgeroepen, was Jos wat van zijn melk. “Het maakt iets los, die erkenning. We steken er zoveel tijd en energie in, maar vaak blijft dat onder de radar. En dan krijgen we door die award plots de erkenning: ‘Ge zijt goed bezig’, dat raakt.” De award voelde voor het hele gezin als een bevestiging van hun jarenlange inzet met verschillende boeren natuurmaatregelen zoals minimale grondbewerking, aandacht voor akker- en weidevogels, beheer van bloemrijke perceelsranden en mechanische onkruidbestrijding.

Positieve reacties

De impact was groter dan gedacht. “We kregen heel wat positieve reacties”, zegt Jos. “De laatste twee jaar kwamen verschillende organisaties aankloppen om met ons samen te werken en kregen we ook de kans om mee te doen aan nieuwe projecten waarin we ondersteuning krijgen om te experimenteren. We leerden ook veel andere landbouwers kennen en er werden gesprekken opgestart die anders nooit

Jos Depotter:

“De Koperen Kievit-award is een erkenning voor de inspanningen van landbouwers voor de boeren natuur”

waren ontstaan. Ook economisch waren er voordelen”, geeft Jos ons mee. Zo vond zijn baktarwe een lokale afzet naar een ambachtelijke bakker, die enthousiast werd door zijn inspanningen voor de boeren natuur. En misschien even waardevol: Jos voelde hoe zijn verhaal leefde. Hij werd gevraagd op studiedagen, verscheen in artikelen, en ook tijdens hun deelname aan Dag van de Landbouw in 2024 kwamen veel collega-landbouwers een kijkje nemen op het bedrijf. “Je wereld wordt groter”, zegt hij. “Deuren gaan open waarvan je niet wist dat ze bestonden.”

Waarom elke boer zou moeten deelnemen in 2026

Jos ziet in de Koperen Kievit-award een kans voor de hele sector. “Ik weet dat veel landbouwers soms bang zijn voor het etiket ‘natuur’ of ‘agro-ecologie’. Dat is jammer. Wat wij doen, is eigenlijk gewoon boeren. Gewone teelten, gewone praktijken. Alleen hebben we oog voor duurzaamheid omdat dat nodig is om te blijven bestaan.” De Koperen Kievit-award geeft erkenning en zichtbaarheid aan de inspanningen die veel landbouwers in Vlaanderen leveren voor de boeren natuur. De award zet de sector in een goed daglicht. “Door deel te nemen merk je ook dat je er niet alleen voor staat, dat er nog tal van landbouwers zijn die hetzelfde pad bewandelen. Dat geeft moed. Daarnaast geeft het ook nieuwe kansen, van projecten tot je netwerk van contacten dat groter wordt.” Jos hoopt dat de Koperen Kievit-award volgend jaar nog meer zichtbaarheid en een groter bereik krijgt in de media. “Het mag gerust nog méér cachet hebben. Hoe sterker deze award wordt, hoe meer positieve impact we met de landbouwsector kunnen creëren.” Voor Jos betekent de award niet alleen erkenning, maar ook verantwoordelijkheid. “Er ligt nu ook wat meer druk op onze schouders, maar dat is positief. We willen tonen dat het kan.” ■

Koperen Kievit-award

Met de tweejaarlijkse Koperen Kievit-award wil Boeren Natuur Vlaanderen de inspanningen van land- en tuinbouwers voor de boeren natuur in de kijker zetten en meer maatschappelijke waardering creëren. “Er zijn heel wat mooie en inspirerende initiatieven van land- en tuinbouwers met betrekking tot boeren natuur die nog te weinig maatschappelijke waardering krijgen”, zegt André D’Eer, melkveehouder en voorzitter van Boeren Natuur Vlaanderen. “Dit gaat van het bevorderen van biodiversiteit, het beheren of aanleggen van kleine landschapselementen tot inspanningen voor de bodemkwaliteit of waterconserving. Met deze award willen we daar verandering in brengen. We moedigen dan ook alle land- en tuinbouwers aan om volgend jaar deel te nemen en hun inspirerende voorbeelden met ons te delen.”

Hoe verloopt de wedstrijd?

Vanaf 1 januari kan je je als landbouwer kandidaat stellen en zo meedingen naar deze prijs en erkenning. De inschrijvingen lopen tot eind februari. Op 25 juni reiken we de tweede Koperen Kievit-award uit op het bedrijf van Jos Depotter, de eerste winnaar. Noteer deze datum alvast in je agenda!

 www.boeren natuur.be

Naar een klimaatbewuste landbouw

Klimaatverandering is voelbaar: periodes van extreme droogte wisselen af met hevige regen. Landbouwers ervaren die grillen en weten dat aanpassen nodig is. Tegelijk legt nieuwe regelgeving, zoals de Green Deal, de lat hoog: tegen 2030 moeten broeikasgasemissies fors omlaag. Daardoor groeit de aandacht voor de klimaatimpact van landbouwproducten en wordt het steeds belangrijker om die impact en mogelijkheden om die te verlagen, in kaart te brengen. Dat doet de klimaatscan.

Laurens Vandelanotte, onderzoekscoördinator

Binnen het Klimrek-project werd een klimaatscan ontwikkeld die Vlaamse aardappeltelers – en bij uitbreiding alle akkerbouwers – inzicht geeft in hun broeikasgasuitstoot én verbeterkansen. De scan gaat verder dan meten: ze reikt praktische oplossingen aan voor klimaatslimme keuzes binnen de bedrijfsvoering. Denk aan efficiënter bemesten, minder werkgangen, energiezuinig bewaren en investeren in hernieuwbare energie. Zo wordt het bedrijf niet alleen klimaatvriendelijker, maar ook economisch sterker en toekomstgericht. Tijdens Klimrek en het demonstratieproject 'Klimrek Akkerbouw' werden 26 akkerbouwbedrijven gescand, goed voor 51 aardappelteelten.

Welk inzicht geeft een klimaatscan?

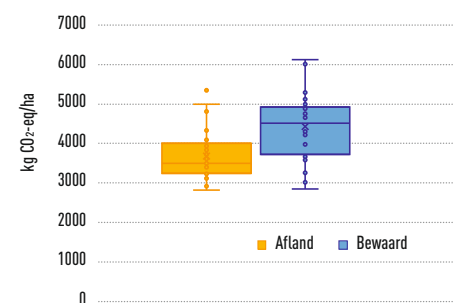
Een klimaatscan brengt de uitstoot van broeikasgassen in kaart, uitgedrukt in kilogram CO₂-equivalenten. Daarbij wordt gekeken naar alle factoren die een rol spelen: bemesting, dieselvebruik, energie voor bewaring, machines en gewasbescherming. Het resultaat is een duidelijk inzicht in de uitstoot per factor, per product en per

hectare, zodat zichtbaar wordt waar de grootste impact ligt en waar verbeteringen mogelijk zijn. Bij bewaarde aardappelen is het verschil duidelijk: bewaring voegt een extra component toe aan de totale uitstoot, vooral door energieverbruik voor ventilatie en klimaatsturing. Uit de resultaten blijkt dat meststofproductie en veldemissies samen de grootste bijdrage (gemiddeld 44%) leveren aan de totale uitstoot. Onder veldemissies verstaan we de emissies die vrijkomen bij toediening van meststoffen op het veld. Vooral lachgas, een broeikasgas dat 273 keer sterker is dan CO₂, speelt hierbij een belangrijke rol. Dieselvebruik (vooral van veldwerk) volgt als tweede grootste factor en neemt ongeveer een derde van de uitstoot voor zijn rekening.

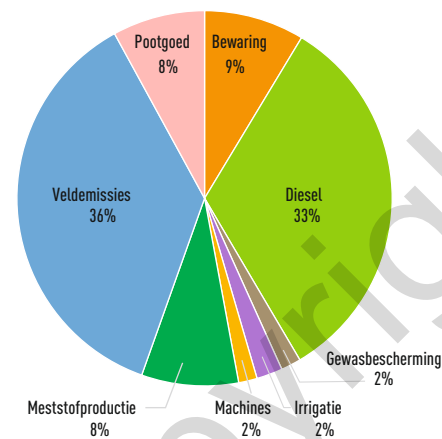
Van cijfers naar actie

Een klimaatscan geeft inzicht in de uitstoot van een landbouwbedrijf en biedt concrete aanknopingspunten om gericht te verbeteren. De klimaatconsulent die de scan samen met de landbouwer invult, helpt om klimaatmaatregelen te kiezen die praktisch en economisch haalbaar zijn. ■

CO₂-uitstoot per hectare: afluand vs. bewaarde aardappelen

Belangrijkste factoren in de uitstoot van bewaarde late aardappelen

Wil je graag ook een scan invullen samen met een klimaatconsulent? Zoek op www.klimrekproject.be/consulentendatabank/akkerbouw naar een klimaatconsulent in je buurt. Meer tips of informatie? Bekijk het overzicht aan mogelijke maatregelen op www.klimrekproject.be/klimaatacademie/akkerbouw/maatregelendatabank.

Het demonstratieproject 'Klimrek Akkerbouw' werd gefinancierd door de Vlaamse overheid en werd uitgevoerd door Boerenbond, ILVO, Inagro en Viaverda.

GENERATIEOVERDRACHT DOORDACHT

Sta je voor de bedrijfsoverdracht, familiaal of niet familiaal, dan is deze opleiding zonder twijfel iets voor jullie. Of je nu overnemer of overlater bent, deze vormingsreeks helpt jullie uit de startblokken.

Sessie 1:

Voor de overnemers: missie – visie – en strategie, maak je droom concreet. Voor de overlaters: hoe maak je je bedrijf verkoopklaar?

Sessie 2 Familiaal vermogensrecht: Hoe past het huwelijksvermogensrecht, de vermogensplanning, het erfrecht en de pacht in het overnameverhaal?

Sessie 3 Welke uitbatingsvorm kiezen we?

Sessie 4 Hoe maken we het ondernemingsplan en het financieel plan op? Wat is belangrijk, voor onszelf, voor het bedrijf, voor de bank en voor de VLIF-steun?

Sessie 5 Professioneel samenwerken op het bedrijf:

Hoe pakken we dit aan?

5-delige cursus, onthaal om 19u30, start om 20u00
Watt17 – Heusden-Zolder op 13/01, 20/01, 27/01, 03/02, 10/02
O'Forty – Oostkamp op 22/01, 29/01, 05/02, 12/02, 19/02

JE PASSIE UIT HANDEN
GEVEN DOE JE NIET
ZOMAAR...

IEMANDS PASSIE
VERDERZETTEN
DOE JE NIET
ZOMAAR...

INFO EN
INSCHRIJVEN
kenniscentrumbedrijfsopvolging.be

Het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging is een partnerschap tussen

STABILITEIT IN 2025!

- evenwichtig - suikerrijk type
- top resistentie tegen cercospora
- goede schieterstolerantie: 0!
- onze best verkochte variëteit in 2025

	KBIVB '25
Suikergehalte	18,9°
Wortelopbrengst	119,6T
Ziekte	

ONZE "VEELZIJDIGE" SMARTNEMATODE

- evenwichtig type
- uitstekende bodembedekking
- heel goede ziekte tolerantie

	KBIVB '25
Suikergehalte	19,1°
Wortelopbrengst	109,9T
Ziekte	

In geval van herinzaai, 50% korting op je nieuwe zaden! Ontdek onze eenvoudige toepassing op de website.

NEW

« Koop SESVanderHave en bescherm je teelt! »

www.sesvanderhave.be
follow us on

Eerste grootschalige teelt van hydroprei in Vlaanderen

In 2015 al startte Inagro, in samenwerking met REO, met het onderzoek naar de mogelijkheden om prei op water te telen in openlucht. Proefresultaten bevestigden de smaak, opbrengst en kwaliteit. Sindsdien werd het teeltsysteem stap voor stap verfijnd, met als resultaat de realisatie van een eerste opgeschaald proefbassin waar de familie Boudry uit Ieper, preitellers in hart en nieren, afgelopen zomer voor het eerst prei in plantten.

Tim De Cuypere en Tomas Van de Sande, Inagro

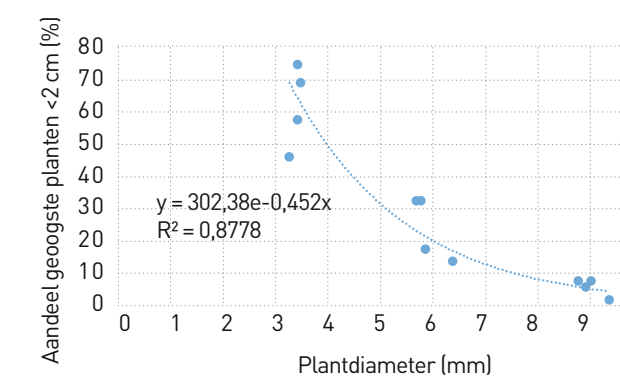
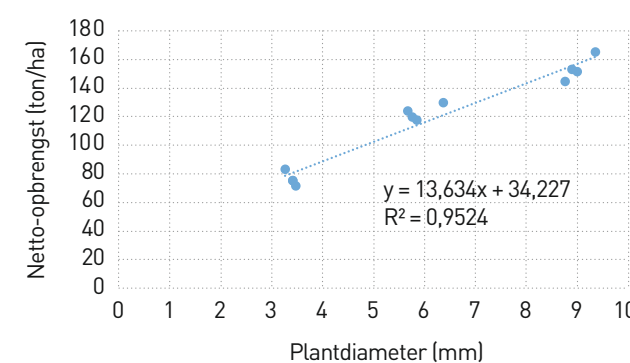
Hydroprei groeit niet in de bodem, maar op dragers die gedurende de hele teeltperiode in een productiebasin drijven met continu circulerend voedingswater. Bij dergelijk DFT-teeltsysteem (Deep Float Technique) hangen de preiplantjes rechtstreeks met hun wortels in de voedingsoplossing, waaruit ze de nodige nutriënten kunnen opnemen. Door het water en de voeding gedetailleerd te monitoren en continu bij te sturen, ontstaan optimale groeiomstandigheden met als resultaat een uniforme, gezonde prei met een kortere groeiperiode.

Van kleinschalige testopstelling naar de praktijk

In het productiebasin met een productieve oppervlakte van 3000 m², opgebouwd in openlucht, kozen we om te werken met een variabel waterpeil. Dit impliceert dat de regen die in het bassin valt, het jaarrond wordt opgevangen en gebruikt om de prei te laten groeien. Tijdens periodes van intense neerslag stijgt zo het waterniveau in het bassin. Gedurende langere droge periodes daalt het waterniveau door rechtstreekse verdamping en waterverbruik van het gewas. Het waterpeil kan in de praktijk zo variëren van 40 tot ongeveer

150 cm, waarbij de dragers door hun drijvend karakter steeds automatisch mee stijgen of dalen. Experimenteel onderzoek toonde aan dat de hoeveelheid water die jaarlijks nodig is voor de preiteelt ongeveer overeenkomt met de gemiddelde hoeveelheid neerslag die op jaarbasis beschikbaar is. De exacte waterbalans is uiteraard afhankelijk van factoren zoals de architectuur van het bassin, de specifieke neerslaghoeveelheden en het effectieve waterverbruik van het gewas.

De nutriënten worden automatisch en computergestuurd toegediend op basis van sensormetingen, rekening houdend met het waterpeil. Om voldoende circulatie en beluchting te garanderen, werden twee Flow Aerators geplaatst die via een eenvoudige beluchtingspomp – en op een energiezuinige manier – de voedingsoplossing circuleren en tegelijk beluchten. Dit opgeschaalde proefbassin zal de komende jaren worden ingezet voor verdere optimalisatie, validatie en demonstratie van het innovatieve teeltconcept.

Link tussen de diameter van het plantgoed en de behaalde netto-opbrengst (links) en maatsortering (rechts) van geogste (zomer)prei, onderzocht in een specifieke proefopzet waarbij plantgoed van 3, 6 en 9 mm werd geplant.

Prei is een van de belangrijkste openluchtgroenten in Vlaanderen, maar toch neemt de druk op de preiteelt sinds enkele jaren sterk toe. Daarom zoekt de sector intensief naar innovaties die de toekomst kunnen verzekeren. De teelt van hydroprei kan bijvoorbeeld een antwoord bieden op de uitdagingen rond bemesting, arbeid en gewasbescherming. Op het landbouwbedrijf van de familie Boudry startte REO afgelopen zomer een eerste grootschalig productiebasin op. Daarmee zetten REO, Inagro, Hydromasters en Indurra – met steun van Vlaio en medegefinancierd door de Europese Unie – een belangrijke stap richting een preiteelt die bijzondere aandacht heeft voor duurzaamheid en de inzet van hightechoplossingen.

Duurzaam, efficiënt en exportklaar

Hydroprei heeft heel wat voordelen ten opzichte van de klassieke teelt. Dankzij de plantdichtheid die twee tot vier keer hoger ligt ten opzichte van de vollegrondsteelt, en de mogelijkheid om per jaar minstens 2 volledige teeltrondes te doorlopen, kan er in het productiebasin (3000 m²) op jaarbasis evenveel prei geproduceerd worden als op 1,5 tot 2 ha in vollegrond.

Daarnaast voorkomt het telen in een gesloten watersysteem de uitspoeling van nutriënten. Bovendien krijgen onkruiden geen kans, waardoor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt beperkt. Ook dragen de vergaande automatisering en betere ergonomie bij aan de arbeidsbehoefte en -omstandigheden en is de teelt minder afhankelijk van de weersomstandigheden.

Tot slot kan hydroprei beschouwd worden als een nieuw, hoogwaardig product dat een aanvulling vormt op de klassieke prei uit vollegrond. Zo is de geproduceerde prei bijvoorbeeld vrij van gronddeeltjes, wat de deuren opent voor export naar landen zoals bijvoorbeeld Canada, Japan en Zuid-Korea. Daar gelden immers zeer strenge fytosanitaire eisen waarbij er absoluut geen gronddeeltjes in de aangeleverde prei aanwezig mogen zijn. Ook is de

Links: hydroprei, rechts: prei geogst uit vollegrond. Opvallend is de optimale witlengte bij hydroprei.

optimale witlengte van de geproduceerde hydroprei een interessant kwaliteitsvoordeel.

Automatisering sleutel tot succesvol teeltsysteem

Afgelopen jaren ontwikkelde Indurra, met de steun van Vlaio, een prototype van een gerobotiseerde oogstinstallatie die de prei automatisch uit de drager haalt en de wortels en de topbladeren inkort. Een eerste prototype van de robotgrijper toonde in 2023 al aan dat de prei zonder beschadigingen en aan een hoge snelheid kan worden geogst, wat de basis vormde voor de bouw van een volledig automatische en gerobotiseerde oogst- en kuislijn die deze winter in de loods naast het bassin in Ieper operationeel wordt. Daarnaast ontwikkelde Hydromasters, in opdracht van REO, ook een nieuwe type drager die afgestemd is op de geautomatiseerde oogst en rekening houdt met de (teelt)technische vereisten. Via een specifiek kliksysteem kunnen de dragers aan elkaar bevestigd worden. Elke drager biedt in totaal ruimte voor 108 preiplanten, wat overeenkomt met een plantafstand van 12,5 op 12,5 cm en een maximale plantdichtheid van 640.000 planten per hectare. Om het opbrengstpotentieel

bij dergelijk hoge plantdichtheid optimaal te benutten, is het belangrijk om steeds te werken met uniform en voldoende dik plantgoed. In geval van heterogeen plantgoed zullen immers de sterkere, dikkere planten hun dunnere burens wegconcurreren. Proefresultaten toonden ook reeds een sterke correlatie aan tussen de initiële diameter van het plantgoed en de finaal vermarktbare opbrengst, alsook de maatsortering van de geogste prei.

Praktische handleiding voor telers

Om telers optimaal te ondersteunen, publiceerde Inagro afgelopen zomer een uitgebreide en praktijkgerichte teelthandleiding. Deze gids bundelt alle inzichten uit vier jaar onderzoek, uitgevoerd in kader van het Vlaio-project HydroLeek, en biedt concrete handvatten voor wie zelf aan de slag wil met de teelt van hydroprei in openlucht. Van systeemkeuze en bemesting tot plantdichtheid, gewasbescherming en oogstplanning – elk aspect van de teelt komt aan bod. Je vindt de handleiding via de QR-code. ■

Indurra ontwikkelde een volledig geautomatiseerde oogstinstallatie die de prei zelfstandig uit de drager haalt.

BEURZEN 2026
We zien je graag op:
Agro Expo Roeselare stand 315
(van 24 t.e.m. 26/01/26)
Agridagen Ravels stand 4441
(van 20 t.e.m. 22/02/26)

Topigs Norsvin wenst U prettige eindejaarsfeesten en een vredevol 2026!

www.topignorsvin.be

Topigs Norsvin

Linea Trovata

Krijg direct inzicht in uw energieverbruik!

Energieoplossingen van A tot Z

VRAAG UW ANALYSE AAN!

ENERGIE MANAGEMENT

SOLAR OPLOSSINGEN

BATTERIJ OPSLAG

BEZOEK ONZE VERNIEUWDE WEBSITE
www.lineatrovata.com

+32 9 336 53 64
info@lineatrovata.com

UITNODIGING VOOR LANDBOUWERS

Een nieuwe digitale tool om uw land slimmer te beheren. Wij nodigen u uit voor een online presentatie en demonstratie van een nieuw platform dat is ontworpen om landbouwers te ondersteunen bij het nemen van betere beslissingen over landbeheer. Deze tool maakt gebruik van satellietgegevens om u te helpen bij het:

- te identificeren waar landverbeteringsmaatregelen de meeste waarde creëren,
- beplantings- en landschapsbeslissingen te optimaliseren,
- uw veldgegevens efficiënter te gebruiken,
- acties te plannen die zowel de productiviteit als de bodem- en habitatkwaliteit op de lange termijn ten goede komen.

Uw feedback is essentieel – help ons een systeem te ontwikkelen dat praktisch, gebruiksvriendelijk en afgestemd is op de werkelijke landbouwomstandigheden.

**7 januari 2026
15:30 – 17:00 uur**

Online evenement (gebruik de QR-code om in te loggen)
Ontdek hoe deze nieuwe oplossing u kan helpen slimmere beslissingen te nemen voor uw bedrijf.

Meer informatie:
birdwatch-europe.org

BIRDWATCH

137740M103868

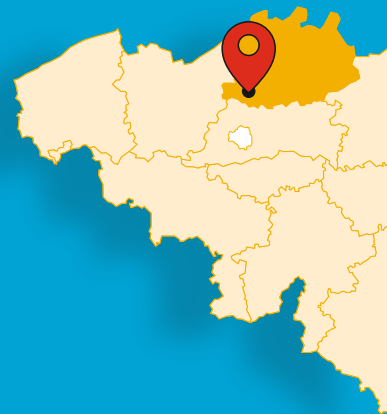

Primato

Kevin Pittoors en Chelsey Kenis hebben in Putte een tomatenbedrijf. Ze telen een vijftal variëteiten en werken samen met veiling BelOrta. Momenteel investeren ze in de bouw van een nieuw serrecomplex, inclusief bedrijfsgebouwen van 12 ha. Het bedrijf telt gemiddeld 90 medewerkers en doet ook een beroep op seizoenarbeiders. KBC is de huisbankier.

Sector: Glastuinbouw, tomatenteelt

Ligging: Putte (Antwerpen)

“We willen een voortrekker zijn, maar niet onbezonnen”

In tien jaar tijd bouwden Kevin Pittoors (35) en Chelsey Kenis (32) met Primato een indrukwekkend parcours uit als tomatentelers. Tien jaar na de start van het bedrijf in Putte staat men opnieuw voor een forse uitbreiding. “We willen in de Vlaamse glastuinbouw een voortrekkersrol spelen en investeren in innovatieve technieken. Maar ons op glad ijs begeven doen we niet.”

Kevin leerde de knepen van het vak van vader Guy Pittoors. Na zijn studies Agro- en Biotechnologie (Thomas More) werkte hij eerst een aantal jaar buitenshuis bij een collega-tomatenteler waar hij ook stage had gelopen. Daarna ging hij op het ouderlijk bedrijf werken. Maar omdat uitbreiden op die locatie niet evident was, koos het koppel ervoor om op de huidige locatie een nieuw bedrijf van nul te starten. Daarbij werden ze uiteraard geruggesteund door Kevins vader Guy. Ook Chelseys vader Dany ondersteunde mee de opstart. In 2021 stapte ook Kevins broer Colin (31) in het bedrijf.

Blik op lange termijn

“Mijn ouders hebben ons nooit gepusht om tomatenteler te worden. Ze stonden uiteraard wel achter de keuze”, vertelt Kevin. Aanvankelijk startte Primato met 6 ha serres. “Onze loods en alle leidingen waren wel klaar om na twee jaar naar 12 ha teeltoppervlakte te gaan. We hadden van tevoren goed nagedacht om deze stap zo vlot mogelijk te maken zodat de bestaande teelten minimale hinder ondervonden. “We hebben bij de start van het bedrijf alle investeringen zorgvuldig overwogen en enkele niet-essentiële zaken uitgesteld zoals onze afweeglijnen en

logistieke automatisering, de aankoop van een tweedehands vrachtwagen en de parking en verharding werden later aangelegd. Kortom, alle kosten werden met een kritische blik bekeken.”

Visie en vaardigheden

De teeltkennis en ervaring kwamen van Kevin en diens vader Guy. Voor het financieren van de investering deed de familie een beroep op KBC. Dat Kevin als bedrijfsleider op het moment van de initiële investering slechts 25 was, vormde geen obstakel. “We keken uiteraard naar het gelopen parcours van Kevins vader Guy en wisten dat hij er volledig achter stond”, legt Els Eyskens, relatiebeheerder Agro bij KBC uit. “We kijken bij investeringen naar het businessplan. Maar we maken ook een beeld van de ondernemer en het bedrijf. Is er buffer, kan het bedrijf de investering aan? En heeft de ondernemer de visie en de vaardigheden om er een succes van te maken?”

Innovatie

Kevin en Chelsey kiezen bewust voor de kaart van de innovatie. Zo waren ze tien jaar geleden bij de eersten om tomaten te telen met ledverlichting. Ook kozen ze voor diffuus glas en antireflectieco-

Kevin Pittoors:

“We verwachten 5% van onze warmtebehoefte elektrisch te kunnen invullen.”

ting op het glas. In de nieuwe uitbreiding, van 12 naar 24 ha, kiezen ze voor e-boilers, ultrafiltratie als techniek om het water te zuiveren en een verbeterd schermdoek dat 2% meer licht doorlaat en niet inboet op energiebesparing. “We hebben al onze serres ook wit laten poederlakken om meer licht te reflecteren. Dat gaat misschien maar om enkele tienden van een procent, maar je draagt het je hele carrière mee. We zijn dagelijks heel intensief met onze teelten bezig, en we trekken dat in alle facetten door”, vertelt Kevin. Kevin en Chelsey zijn dus niet bevreesd om te investeren, maar niet onbezonnen. Zo kiezen ze bewust voor onbelichte teelt in de nieuwe serres. “Groei-lichting zou de investeringskost nog verder fors de hoogte ingejaagd hebben. Op het vlak van energiekost zitten we nog altijd hoger dan concurrenten uit het buitenland, dat speelt ook mee.”

E-boilers en wkk's

Energie is sowieso een belangrijk hoofdstuk in elke investering van de glastuinbouw. Primato beschikt al over e-boilers en die komen er ook op de nieuwe serre, met een vermogen van 5 MW. “Op deze manier verwachten we 5% van onze verwarmingsbehoefte voor de nieuwe serres elektrisch te kunnen invullen. We willen naar 10% evolueren en meer.” Het merendeel van de energie zal dus van de wkk's op aardgas komen. “Wkk's blijven een goede oplossing voor glastuinbouw, omdat je als teler zowel de

elektriciteit, de warmte als de CO₂ kan gebruiken. De rentabiliteit van de e-boilers kwam vorig jaar door een toename van de nettarieven flink onder druk te staan. Door voor de nieuwe serres rechtstreeks aan te sluiten op het hoogspanningsnet kunnen we die kosten opnieuw naar beneden krijgen.” Kevin maakt zich geen illusies dat daarmee het energievraagstuk definitief opgelost is. “We staan op termijn nog voor grote investeringen op dat gebied, maar we willen zekerheid over de efficiëntie en economische haalbaarheid ervan.”

Op maat van het bedrijf

Als bankier-aan-huis heeft KBC de keuzes van Primato met een kritische blik bekeken, maar zonder in een of andere richting te sturen. “Wij leiden geen bedrijven. Wij gaan niet zeggen wat een ondernemer moet doen of laten”, vertelt Els Eyskens. “Duurzame investeringen zoals e-boilers of ledverlichting pakken we mee als positief punt, maar als iemand daar bewust niet voor kiest, kan dat ook een goede beslissing zijn. Wij kijken op maat van het bedrijf of iets haalbaar is of niet. We kunnen suggesties doen, maar we beslissen niet in hun plaats.”

Maatwerk en mensenwerk

KBC heeft over de jaren heen heel wat ervaring en expertise opgebouwd in de land- en tuinbouw. “We zijn als KBC sterk verankerd in de sector. We willen een sparringpartner zijn. We kunnen inzicht bieden in de financiële situatie en optimaliseren in bijvoorbeeld financieringsvormen, vaste of variabele intrestvoeten, looptijden en dergelijke meer. Mocht alles standaard zijn, had KBC geen relatiebeheerders Agro nodig. Maar financiering blijft ook in de land- en tuinbouw maat- en mensenwerk”, besluit Els Eyskens.

Els Eyskens: “Financiering blijft ook de land- en tuinbouw mensenwerk.”

Benieuwd wat KBC kan betekenen voor jouw land- of tuinbouwbedrijf? Alle informatie van onze experts vind je op www.kbc.be/agro

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden.
De meest actuele informatie vind je op
www.boerenbond.be/vorming

Antwerpen

Herkennen plagen en ziekten en invloed weer op gewasbescherming

Sprekers: Gert Van de Moortel, Sander Fleerackers
19 december, 20 uur
Sanac St-Katelijne-Waver, Sint-Katelijne-Waver
St-Katelijne-Waver
Vollegrondsgroenten

Slimme en veilige strategieën voor een ongediertevrij varkensbedrijf

Spreker: Anthony Van Biesen
22 december, 20.30 uur
De Ark, Wuustwezel
Provinciale Vakgroep Varkens
Antwerpen

Oost-Vlaanderen

Hoe maak ik mijn bemestingsplan op?

Spreker: Jonas Hanssens
18 december, 20 uur
Schoolke Moregem, Moregem
Bedrijfs-gilde Wortegem-Petegem

Stop de klok! Europese landbouw en het landbouw- en voedselbeleid (GLB)

Spreker: Jacques Van Outryve
18 december, 20 uur
KUDA, Goeferdinze
Bedrijfs-gilde Geraardsbergen

West-Vlaanderen

Energie opwekken en opslaan in melkveehouderij

Spreker: Maarten Van Den Broek
18 december, 20 uur
Gemeenschapscentrum OC De Mandelroos, Oostrozebeke
Roeselare Tielts Melkveehouders

Alle provincies

Lunchdate: hoe zit het met de kleine letters in een contract?

Spreker: Kris Peeters
18 december, 12.30 uur
Onlinevorming
Alle informatie en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be.
Boerenbond

© SHUTTERSTOCK.COM

Schrijf je in voor onze tweedaagse vorming pensioenleergang

VORMING De pensioenleergang spreidt zich over twee aparte dagen in twee opeenvolgende weken. Inhoudelijk gaat het over verschillende items. Te beginnen bij de nog toegelaten bezigheden en sociale bijdragen, maar ook diverse aspecten rond grond, gebouwen en administratie zoals pacht, leegstand en herbesteding komen aan bod. De vorming handelt verder nog over erfrecht en succesieplanning, maar staat ook uitvoerig stil bij de menselijke kant van het verhaal. Het einde van een loopbaan, wat doet dat met een mens?

En niet te vergeten: de mensen om de pensioengerechtigde heen. De plaatsen zijn beperkt tot maximaal 30 deelnemers. Je kan individueel deelnemen als lid, dan betaal je 90 euro. Kom je als koppel, dan betaal je 140 euro. Niet-leden betalen 211 euro of 261 euro als koppel. In de prijs is twee keer lunch en drank inbegrepen. Voor alle extra info kan je terecht bij de dienstbetoonsconsulent van jouw provincie. Wegens het grote succes vorig jaar zijn er in Oost- en West-Vlaanderen twee verschillende cursusmomenten. In Oost-Vlaanderen is er ook geopteerd voor twee verschillende locaties in de provincie. ■

Vraag voor de expert van SBB Accountants & Adviseurs

Jeroen Kellers, productmanager landbouw

Hoe kan ik mijn ammoniakemissie laten dalen?

Het stikstofdecreet bepaalt dat iedere rundveehouder tegen eind 2025 een maatregel moet nemen om zijn ammoniakemissie met minstens 5% te doen dalen. Dit kan hij realiseren door minder dieren te houden, door ammoniakemissie-reducerende (AER) technieken toe te passen of door een combinatie van beide.

Melkveehouders die niet wensen in te boeten op het aantal gehouden dieren, kunnen gebruikmaken van mestrobots om hun doelstelling te realiseren. De implementatie op het bedrijf is vrij eenvoudig (veel eenvoudiger dan bijvoorbeeld roosters te vervangen) en de investeringskost is relatief behapbaar.

Welke (bijkomende) voorwaarden gelden voor VLIF-steun voor mestrobots?

Een mestrobot staat enkel voor melkkoeien op de lijst met erkende PAS-technieken en dus niet voor jongvee en andere runderen. Om 80% VLIF-steun te bekomen mag de mestrobot dus enkel worden ingezet op dierplaatsen bestemd voor melkvee. Het VLIF hanteert gelukkig wel een tolerantie van 15% waardoor de VLIF-steun niet onmiddellijk verloren gaat bij toepassing van een mestrobot in een melkstal met daarin enkele droogstaande koeien. Een mestrobot in een jongveestal is echter duidelijk niet in overeenstemming met de lijst van erkende PAS-technieken en dus is geen 80%-steun mogelijk maar 'slechts' 30%. Dit onderscheid moet al gemaakt worden bij de VLIF-aanvraag door het gebruik van enerzijds de code 'mestrobot met registratieapparatuur in het kader van PAS' en anderzijds de code 'mestrobot'.

Verder is nog belangrijk om op te merken dat het aantal aanwezige dieren niet hoger mag zijn dan het aantal

vergunde dieren. Dit is geen nieuwe of bijkomende voorwaarde maar moet uiteraard wel gerespecteerd worden om in aanmerking te komen voor VLIF-steun. ■

Vergeet maatregel niet te melden

Om in orde te zijn met de eerder aangehaalde 5%-maatregel moet iedere rundveehouder de gekozen maatregel melden bij de vergunningverlenende overheid. Ook hierop zal het VLIF controleren voor aanvragen vanaf 1 juli 2025. Heb je dus als melkveehouder geïnvesteerd in een mestrobot en heb je hierop 80% VLIF-steun aangevraagd, dan moet op het moment van de betalingsaanvraag de mestrobot gemeld én opgenomen zijn in de omgevingsvergunning. Vanaf 1 januari 2026 wordt deze voorwaarde nog wat strikter en verwacht het VLIF dat de melding en aktenaam al gebeurd zijn van bij de VLIF-aanvraag zelf. Zorg er bovendien voor dat de VLIF-code overeenstemt met de techniek die gemeld wordt. Vraag bij het VLIF dus geen steun aan met de code 'mestrobot met registratieapparatuur en sproei-installatie in het kader van PAS' als in de omgevingsvergunning geen melding wordt gemaakt van de sproei-installatie. De VLIF-steun zal dan niet uitbetaald worden. Als je VLIF-steun aanvraagt op de sproei-installatie, moet deze ook opgenomen zijn in de omgevingsvergunning.

Fyto licentie

Behaal je fytollicentie bij Boerenbond. Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytollicentie.

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Medegefinancierd door de Europese Unie

Nieuwe sectorconsulent Varkenshouderij

BOERENBONDPERSONEEL Hallo, mijn naam is Kobe Cuypers. Sinds 1 december ben ik aan de slag als sectorconsulent Varkenshouderij bij Boerenbond voor de provincie Antwerpen. Ik ben 24 jaar, woon in Retie en studeerde dit jaar af aan de KU Leuven als master bio-ingenieur, gespecialiseerd in de dierproductie. Ik start dan ook met veel goesting in een boeiende en uitdagende sector, gedreven door mijn passie voor het vak. Onze varkenshouders zijn vakmensen die dagelijks beslissingen nemen die in andere sectoren door volledige teams van specialisten worden genomen. Dat toont hoe groot de verantwoordelijkheid is. Omdat je als landbouwer vaak alleen staat, vind ik het belangrijk om elkaar te vinden, kennis te delen en samen sterker te staan. In die samenwerking wil ik een verbindende rol opnemen: als aanspreekpunt bij vragen of problemen, als iemand die meedenkt over de bedrijfsontwikkeling en als verdediger van de belangen van de sector. Ik kijk ernaar uit om samen met jullie aan de slag te gaan! ■

Kobe Cuypers, sectorconsulent
kobe.cuypers@boerenbond.be

Studiekring Vleesvee organiseert jaarlijkse studievergaderingen

VORMING Ook dit jaar organiseert de studiekekring Vleesvee Antwerpen weer haar jaarlijkse studievergaderingen. Traditiegetrouw vinden die plaats op dinsdagen in januari en februari om 20 uur in het provinciaal Boerenkantoor in Geel. Op 20 januari gaan we van start!

20 januari: fyto

Tijdens deze studieavond zijn er twee onderwerpen gepland.

Mechanische onkruidbestrijding:

De maatschappij staat steeds kritischer tegenover gewasbescherming. Mechanische onkruidbestrijding is niet nieuw, maar Gert Van de Ven legt uit hoe dit praktisch kan en wat de mogelijkheden zijn

Eerste hulp bij vergiftiging: Gerda Laeremans legt uit wat de mogelijke gevaren zijn bij het werken met fyto-producten en wat kan je doen wanneer er iets mis gaat. Hopelijk nooit, maar je bent beter een beetje voorbereid!

3 februari: EU en de vleesveehouderij: kans of bedreiging?

We produceren voor de lokale markt, maar de Europese en wereldmarkten hebben wel een invloed op onze prijzen en dus op onze economie! Hoe ziet de Europese Unie onze sector en wat zijn kansen en uitdagingen? Giel Boey van onze Studiedienst volgt de EU-discussies van dichtbij op en kent als geen ander de visie van Europa op de landbouw en de veehouderij.

10 februari: luchtweginfecties en mycoplasma

Stan Jourquin loodst ons door de longproblemen bij onze runderen en gaat nog meer specifiek in op het mycoplasmaprobleem.

De luchtwegen zijn gevoelig bij onze dieren. Er zijn klinische maar meestal ook subklinische problemen. Hoe ga je hiermee aan de slag? Want ook de niet-zieke kalveren nemen dit mee als ze ouder worden.

Daarnaast gaan we ook dieper in op mycoplasma, dat op vele bedrijven voorkomt. Ook vrije bedrijven kunnen er makkelijk mee te maken krijgen. Mycoplasma kan onder meer leiden tot long- en gewrichtsontstekingen. Hoe kan je testen en wat kan je doen ter preventie?

24 februari: klimaatrobuuste ruwvoederteelten

Droogte én natte jaren zitten nog vers in het geheugen. Daarbovenop lijkt 2026 minder aardappelen te brengen. Maar wat zet je dan? Welke teelt blijft rendabel op jouw grond? Ann Schellekens is ervaringsdeskundige en weet wat kan, wat niet kan – en vooral wat opbrengt. ■

Raf Steegmans, sectorconsulent
raf.steegmans@boerenbond.be

Peter Bruggen neemt afscheid van Boerenbond en Landelijke Gilden

PENSIOEN Na bijna veertig jaar bij Boerenbond en Landelijke Gilden ga ik begin 2026 met pensioen. In deze laatste *Boer&Tuinder* van 2025 – meteen ook de laatste wekelijkse editie – blik ik graag even terug.

Hoe het begon

In september 1986 trok ik naar de hoofdzetel van Boerenbond voor een opleiding als 'animator', zoals toen de functie van de Landelijke Gildenconsulenten heette. Al snel bleek dat ik niet alleen Landelijke Gilden-afdelingen zou begeleiden, maar ook bedrijfspgilden en dat ik ook zitdagen zou doen. Het waren jaren van specialisatie in de landbouw, groene plannen door de natuursector en Europese discussies over de Nitraatrichtlijn.

De jaren 90

In 1990 vierde Boerenbond zijn eeuwfeest. In tal van gilden en arrondissementsverbanden werd dit gevierd. Nationaal was er een Romebedevaart met meerdere Limburgse deelnemers en in Lummen werd de nationale Boerenbondtentoonstelling gehouden. Een jaar later was Maaseik de plaats van de Werktuigendagen. In het begin van de jaren 90 betoogden we, in Brussel en Straatsburg, tegen het Europees landbouwbeleid. Lokaal, provinciaal en nationaal verzetten we ons tegen de groene hoofdstructuur en werd er actie gevoerd tegen het mestdecreet. Eind 1994 kwam MAP 1, vandaag zitten we al aan MAP 7. Het beleid van gedeputeerde Stevaert, bevoegd voor natuur en vergunningen, zorgde voor toenemende spanningen tussen landbouw en natuur. Het Structuurplan Vlaanderen leidde tot een strijd voor de open ruimte. Met onze bedrijfspgilden werd een inventaris van het landbouwgebruik opgemaakt. Limburg werd ook geconfronteerd met overstromingen van de Maas, een grinddecreet en leemontgin-

ningen. Landelijke Gilden ontdekte het fietsen met de Haspengouwse Gordel, Toeren Rond Tongeren, Fietsen in het Land van Loon en de Maaslandse Gordel.

Een nieuwe eeuw

In mei 1999 brak de dioxinecrisis uit. Veertien dagen later waren er verkiezingen, die leidden tot een paarse Vlaamse en federale regering. Op Moederdag 2003 uiteten boeren, jagers, vissers, recreanten in Gent hun ongenoegen over de betutteling van het platteland. In datzelfde jaar vertrok ik voor 16 jaar naar de Boerenbond-hoofdzetel. Ook in de nieuwe eeuw bleef de strijd om grond op de agenda staan. De inventaris van het landbouwgebruik werd door de bedrijfspgilden geactualiseerd. In 2002 voerde de Landelijke Beweging in Bree actie tegen mogelijke zandontginningen. Enkele jaren later werd het grinddecreet aangepast. Het eerste project van grootmaatschappelijk belang kwam er in de Elerweerd. Voor de eerste keer werd de landbouwsector gecompenseerd en dit met een irrigatieproject. In 2006 werkten we samen aan het Toekomstcongres dat op 6 december plaatsvond in Leuven. In de week voorafgaand doken overal te velde affiches op met de prikkelende slogan: "2016: een boer gezien?"

De jaren 20

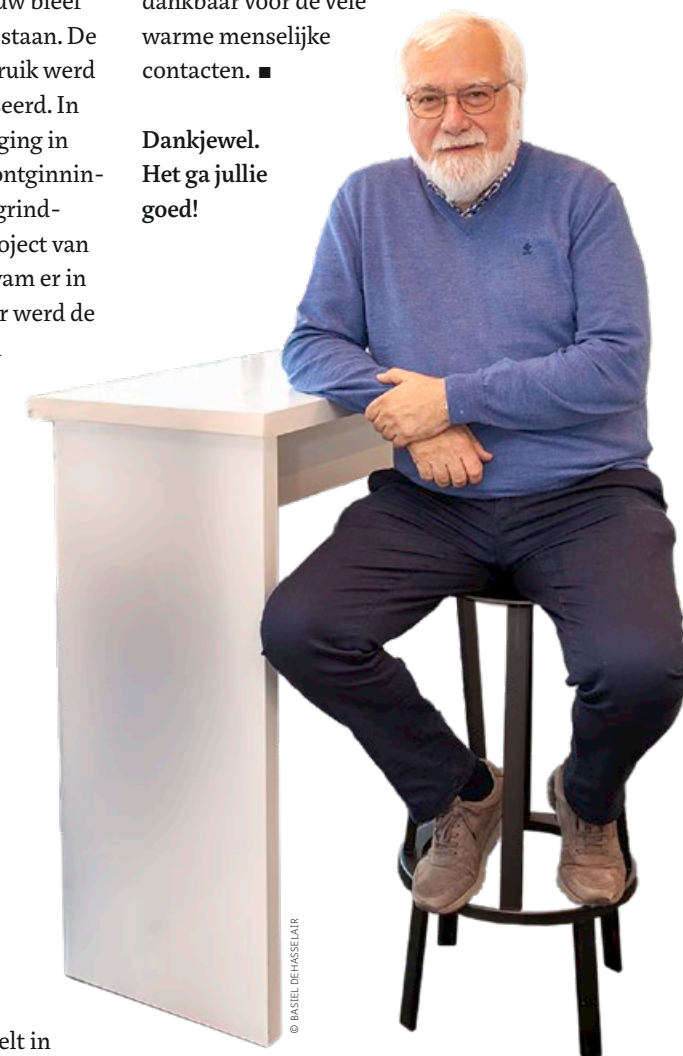
Klimaat, natuur, PAS, rechtszekerheid, grond en wildschade zijn thema's die geregeld op tafel liggen bij interne (bestuurs-) ledenvergaderingen, maar zeker ook in overleg met andere organisaties en de overheid. Maar wanneer het nodig is, komt de tractor uit de loods. Dat was zo tijdens de PAS-betoging in Hasselt in

december 2021 en opnieuw op de nationale actiedag van 3 maart 2023, toen we massaal naar Brussel trokken – mét veel sympathie van de mensen die de tractorkolonne bewonderden.

Dankjewel

Mijn dank gaat uit naar alle bestuursleden en leden met wie ik gedurende al die jaren heb mogen samenwerken. Het was een genoegen om samen met jullie te bouwen aan belangenbehartiging, vorming, de Dag van de Landbouw, acties en werking. Maar bovenal ben ik jullie dankbaar voor de vele warme menselijke contacten. ■

Dankjewel. Het ga jullie goed!

© GROENE KRING

Nieuwe Groene Kringcollega's in de provincie

BEWEGING In de Groene Kringploeg is er heel wat in beweging, en dat merken we elke dag. Dit jaar verwelkomen we met veel goesting nieuwe collega's in Antwerpen, West-Vlaanderen, Limburg en ook Vlaams-Brabant. In Vlaams-Brabant is Julie Maesen ondertussen al volop in haar eerste maanden gedoken. Tegelijk nemen we met een warm hart afscheid van Lotte Persoons, die na één jaar vol engagement aan een nieuw hoofdstuk begint. Ook zullen we Joke Vanheesvelde, die ondertussen al bijna 4 jaar een vaste waarde voor de provincie is, dit jaar nog vaker op het terrein zien. Samen met Julie vormt ze een topteam voor de provincie.

Even voorstellen

Julie neemt het roer over van Lotte en brengt een flinke dosis frisse energie mee. Ze groeide op op een melkveebedrijf in Limburg, waar ze de liefde voor het buitenleven meekreeg. Ook het werken met vrijwilligers is haar vertrouwd, want ze is al jaren actief bij de Chiro. Die ervaring, gecombineerd met de vertrouwdheid met de sector, geeft haar een sterke basis om jonge land- en tuinbouwers van dichtbij te ondersteunen. Met haar enthousiasme, warme aanpak en

open blik kijkt ze ernaar uit om aan het nieuwe jaar te beginnen. Joke is voor velen een vertrouwd gezicht binnen Groene Kring. Door haar jeugd in de bloemenspecialzaak van haar ouders in Oost-Vlaanderen weet ze als geen ander wat passie, hard werken en veerkracht betekenen. Haar ervaring binnen onze organisatie en als vrijwilliger bij KLJ, haar creatieve ideeën en talent structuur te brengen in de chaos maken haar een drijvende kracht achter onze werking. Joke is iemand op wie we altijd kunnen bouwen.

Lotte willen we met veel dankbaarheid uitwaaien. Met haar diploma als bio-ingenieur bracht ze een scherpe blik en een grote nieuwsgierigheid mee. In haar jaar bij Groene Kring stond ze met hart en ziel klaar voor onze leden en onze projecten. We willen haar oprecht bedanken voor haar inzet en de fijne samenwerking. Samen bouwen we verder aan een sterke, verbonden en toekomstgerichte Groene Kring. Met Joke en Julie aan boord, en met blijvende waardering voor Lotte, kijken we vol vertrouwen naar wat komt. ■

Bron: Groene Kring

Vormingsmomenten voor witlooftelers

VORMING In Vlaams-Brabant tekenden drie studiekringen in de wintermaanden een interessant programma voor witlooftelers uit. Het gaat van klassieke vormingen tot fytolientie-nascholingen en bedrijfsbezoeken. We geven jullie graag een overzicht.

Midden-Brabant Witlooftelers

Deze studiekring biedt geen klassiek vormingsprogramma meer aan. Wanneer bepaalde thema's actueel worden, zal het bestuur de nodige actualiteitsvergaderingen organiseren. De leden van de kring worden hier tijdig van op de hoogte gebracht. Heb je nood aan een bepaalde vorming? Of stel je je vragen bij een bepaald dossier? Neem dan zeker contact op met het bestuur!

Van A tot Z witlooftelers

De witlooftelers in de streek tussen Asse en Zemst zijn geen fan van saaie vergaderzalen. Zij organiseren dan ook altijd vormingen die plaatsvinden op een bedrijf of met de botten in het veld. Ook dit jaar hebben zij weer een leuk aanbod:

- 29 januari: arbeidsveiligheid op het witloofbedrijf. Kom ontdekken hoe je praktisch aan de slag kan gaan met de wetgeving 'welzijn op het werk'. Deze vorming vindt plaats op een witloofbedrijf zodat we ook in de praktijk kunnen zien hoe welzijnswetgeving wordt toegepast.
- maart: bedrijfsbezoek. Verdere info volgt nog.

Studiekring grondwitloof

Deze studiekring probeert jaarlijks een mooi programma te voorzien op maat van de grondwitloofteler. Dit jaar organiseren ze één vorming op 23 februari met als onderwerp 'Mag ik nog een boom omdoen?'. ■

Christien Miroir, sectorconsulent
christien.miroir@boerenbond.be

Startnota GRUP 'Dendervallei' in publieke consultatie

RUIMTELIJKE ORDENING De Vlaamse regering heeft op 7 november de startnota van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Dwars lint Jan de Coomanstraat/Zandbergen' goedgekeurd. Dit is de eerste stap in de procedure. Het project kadert in T.OP. Dender 'Strategisch plan ruimte voor water' en heeft als doel om de kernen te beschermen tegen overstromingen vanuit waterlopen en ruimte te creëren voor waterberging in de vallei. Hiervoor zullen onder meer een aantal dijken worden aangelegd (zie kaart voor een indicatief overzicht).

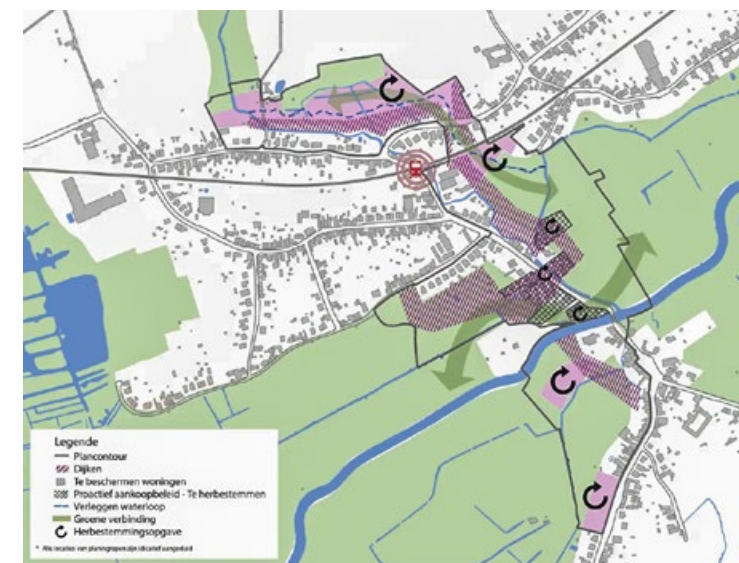
Inspraak en participatie

Tot en met 30 januari ligt de startnota in publieke consultatie. Je kan de nota inkijken in bij de stadsdiensten van Geraardsbergen en Ninove en online via onderstaande link.

Als je gronden gebruikt in het projectgebied raden wij aan om de documenten grondig te bekijken en eventueel te reageren. Boerenbond zal vanuit de besturen van de betrokken bedrijfsgilden ook een inspraakreactie formuleren.

Wil je meer info over het dossier of wil je een inspraakreactie geven? Dat kan via www.vlaanderen.be/dwars-lint-jan-de-coomanstraat-zandbergen of contacteer je regioconsulent. ■

Laura Speeckaert, regioconsulent
laura.speeckaert@boerenbond.be

© DEPARTEMENT ONGEVING

De Vlaamse regering keurde de startnota goed over de ontwikkeling van 'Dwars lint Jan de Coomanstraat/Zandbergen.' Burgers kunnen tot 30 januari 2026 hun mening geven over de startnota.

Leader Oost-Vlaanderen op zoek naar kleinschalige plattelandsprojecten

PROJECT Heb je een innovatief idee dat jouw landbouwbedrijf én het platteland doet bruisen? Droom je van een groene ontmoetingsplaats op je erf of in de buurt? Wil je een activiteit organiseren die jouw bedrijf en de landbouwsector in de kijker zet? Met Leader kan je jouw idee omzetten in een kleinschalig project dat niet alleen je bedrijf versterkt, maar ook het dorp en het omliggende landschap mee laat genieten. Leader Oost-Vlaanderen zoekt innovatieve projecten die het leven in de dorpen, het landschap en de landbouw verbeteren. De oproep 'micro-projecten' gaat over kleinschalige projecten die minder dan 12.000 euro kosten en maximaal 1,5 jaar duren. Kijk op de website of jouw project binnen het Leader-gebied valt en aansluit bij de doelstellingen. Toets je idee meteen door het contactformulier in te vullen. Dien je voorstel voor een microproject uiterlijk op 16 maart in en ontvang via Leader een financieel steuntje in de rug.

Waarom Leader?

- Je krijgt financiële steun tot 65% subsidie van je projectkost;
- Je kan rekenen op het Leader-secretariaat, de Lokale Actiegroep (LAG) en een plattelandsnetwerk om je te ondersteunen bij het verfijnen van je projectidee en het uitvoeren van jouw project. Je kan ook altijd je regioconsulent aanspreken:
- Leader Meetjesland- Leievallei: Loes Dewulf, loes.dewulf@boerenbond.be;
- Leader Vlaamse Ardennen: Laura Speeckaert, laura.speeckaert@boerenbond.be;
- Leader Waasland: Wout Van den Bossche, wout.van.den.bossche@boerenbond.be. ■

Loes Dewulf, regioconsulent
loes.dewulf@boerenbond.be

i Kijk op <https://leaderoostvlaanderen.be>. Zit je nog met vragen? Mail naar platteland@oost-vlaanderen.be of bel 09 267 86 61.

Vormingen veiligheid en tewerkstelling in de kijker

VORMING Veiligheid is belangrijk, niet alleen voor jezelf als bedrijfsleider maar ook voor alle medewerkers en het personeel op je bedrijf. Om jullie daarin te ondersteunen organiseren we komend voorjaar opnieuw tal van infosessies. We zetten er enkele in de kijker.

Lessenreeks arbeidsveiligheid

Tijdens deze vierdelige lessenreeks gaan we praktisch aan de slag. Wie personeel tewerkstelt, moet aan verschillende veiligheidsverplichtingen voldoen. We brengen samen de nodige documenten in orde en focussen op de belangrijkste onderdelen van de welzijnswet, met als doel arbeidsongevallen te voorkomen.

- 5 januari om 19 uur: algemene inleiding en onthaal personeel
- 19 januari om 13 uur: machineveiligheid en veiligheidsinstructiekaarten
- 2 februari om 19 uur: EHBV
- 16 februari om 13 uur: Risico-analyse op je bedrijf en jaartaactieplan

Inschrijven is verplicht en moet uiterlijk telkens op donderdag voor de sessie gebeuren. via westvlaanderen@boerenbond.be,

of 051 26 03 80 of www.boerenbond.be, of 051 26 03 80 of www.boerenbond.be/kalender. Na inschrijving ontvang je info over de benodigdheden om praktisch aan de slag te kunnen gaan tijdens de sessie. Maximum 20 deelnemers per sessie. De kostprijs per sessie bedraagt 5 euro.

Rechten en plichten bij een sociale controle

Als werkgever worden we af en toe geconfronteerd met sociale inspecties. Celestine Dermaut is advocate gespecialiseerd in agrarisch recht en geeft ons meer uitleg op 12 januari om 19 uur. Welke controles mag je verwachten en door wie gebeuren ze? Wat zijn de rechten en plichten van zowel land- of tuinbouwer als controleur? Mogen je werknemers ondervraagd worden, en wat bij een proces-verbaal? Op deze vragen krijg je in de loop van de avond een antwoord. De infosessie vindt plaats in het provinciaal Boerenbondkantoor in Roeselare.

Inschrijven is verplicht en moet voor 9 januari gebeuren. Voor beide vormingen kan je inschrijven via westvlaanderen@boerenbond.be,

of 051 26 03 80 of op de website: www.boerenbond.be/kalender.

Agro Expo - Veilig aan de slag op jouw bedrijf

Op zondag 25 januari om 8.45 uur organiseren we een ontbijtsessie in de conferentiezaal van de Expo in Roeselare waarbij we je meenemen in diverse aspecten van veiligheid. Voor alle sectoren is er een aanbod! Na een algemene inleiding kan je kiezen voor een of meerdere mini-workshops met focus op veilig aan de slag met werknemers, risicoanalyse, brand, machines, verkeer en mestgassen in samenwerking met brandweerzone MidWest, Prevent Agri en KBC verzekering. ■

Lien Tyvaert en **Stefanie Delbeke**, sectorconsulenten
lien.tyvaert@boerenbond.be
stefanie.delbeke@boerenbond.be

Inschrijven voor 16 januari is verplicht kan via de QR-code. De eerste 30 ingeschrevenen ontvangen één gratis toegangsticket voor de beurs.

Vacatures

PROF B to B press
VERVAEKE - BELAVI

zoekt een chauffeur CE/C
 Bekijk de vacature op p. 44

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
 T. 0475 555 834

1098

Verschillende

Te koop:
 vele gebruikte onderdelen van:
 • **Kuhn:** maaiers, harken en schudders
 • **DF:** schudders en harken
 • **Lely:** schudders
 • **Vicon:** maaiers
 T. 0471 203 040

1055

Te koop gevraagd

Te koop gevraagd:
 gebruikte Lelyschudders, MF en Fendt trekkers, alles aanbieden.
 T. 0471 203 040

1049

Gezocht:

NER-Dv (varkens).
 T. 0492 03 18 94

1083

Te koop gezocht:
 reu puppies Groenendaler of Duitse herder.
 T. 012 393312 Lenaert Erik

1084

Rollend materiaal

Gezocht:
 verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn
 T. 0495 277 174

1072

tractoren

Gezocht:
 Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn
 T. 0495 277 174

1073

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
 oude vrachtwagens, tractoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
 T. 0475 731 859 ook WE

1082

DEWYSE
 VARKENS & DEENSE FOKZUIGEN
 BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
DANBRED
 Your business. Our DNA.
BVBA Dewyse & Co.
 Molenweg 6 • 8650 Klerken
 0495-24 88 11 (Jo)
 jo@varkensdewyse.be
 www.varkensdewyse.be

VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje en we komen eraan.

Ontdek ons aanbod op WERKERS.BE

Zoekertje of notariële aankondiging plaatsen?

Vanaf volgend jaar verdwijnen deze aankondigingen uit het aanbod in Boer&Tuinder.

Surf naar www.mediaservice.be voor alternatieve opties om jouw boodschap te adverteren!

OPENDEUR
 op 20 en 21 december
LANDBOUW SPEELGOED • GO-CARTS
 Landbouw-, grondverzet- en transportMINIATUREN

Bezoek onze facebookpagina voor de laatste nieuwigheden in de miniaturenmarkt

open van 9 uur doorlopend tot 17 uur

AgriToys-Roeselare
 Meensesteenweg 517, 8800 Roeselare
 051-223 901 | info@desaele-daloof.be

DE SLIMSTE OPLOSSING VOOR OPSLAGPROBLEMEN VAN VLOEISTOFFEN

0473 987 021
www.rommelaere-agri.be

Rommelaere agri bv

Adverteer in dit vakblad met kwaliteitslabel en bereik uw juiste doelgroep.

Dit label waarborgt:

- onafhankelijke redactie
- objectieve informatie
- duidelijk onderscheid reclame en redactie
- vaste verschijningsdata
- correcte, marktconforme tarieven
- jaarlijkse CIM-controle

Met de waarborg van uitgeverfederaties UPP en VUKPP
 Info: info@upp.be of info@vukpp.be

WIJ ZOEKEN EEN
CHAUFFEUR CE/C
VERSTERK JIJ ONS TEAM?

Ontdek onze jobs

VERVAEKE - BELAVI

info@vervaekebelavi.be 051 40 03 58 Oude kappellestraat 65, 8700 Tielt

PRO 02 - 05 Jan.
fessional
DAYS 2026 09:00 - 17:00

VISIT US

Meer info?
SCAN DE QR-CODE!

2 Van 2 t/m 5 januari 2026

Rue de Wergifosse, 39
4630 Soumagne - België

i events@joskin.com
+32 (0)4 377 35 45

joskin.com/prodays

Gratis toegang

JOSKIN

Tentoonstelling van machines
Fabrieksbezoek
Ontmoet experts
Catering & entertainment

... Outlet - Voorraad - Tombola - Vacatures - Fan Shop - Fotowedstrijd

NIEUW

Novo
Nutramon
'Dit is een stofvrije korrel met een perfect strooibeeld.'

Lagere CO₂-voetafdruk

Hoogwaardige stikstofmeststof:

- Lagere CO₂-voetafdruk
- KAS 27N + 4MgO
- Gelijkmatig strooibeeld (> 50 meter)
- Geproduceerd in Europa

www.oci-nutramon.nl/novo

CCI

Wij hebben jou in 't oog.
Jij ons?

www.mediaservice.be

Mediaservice

MEER HANDEN MEER RESULTAAT

Onze uitzendkrachten steken
een handje toe!

Ontdek ons aanbod

WERKERS.BE

LOVOL X DistriTECH

JOSKIN

Vanaf € 16 700
incl. btw

P1025R (25 pk)

Vanaf € 26 900
incl. btw

M404C Pro (40 pk)

Vanaf € 37 400
incl. btw

M754C (75 pk)

CERTIFIED
STAGE V

5 jaar
Garantie

Verschillende opties beschikbaar afhankelijk van het model

**DistriTECH wordt officieel DEALER VAN LOVOL
TREKKERS in België!**

Sluit u aan bij ons verkoopteam om het Lovol netwerk te ontwikkelen! Stuur ons uw kandidatuur (murielle.joskin@joskin.com) of meld u aan bij JOSKIN (rue de Wergifosse 39, 4630 Soumagne).

Fronthef en -aftakas als
optie op bepaalde modellen

DistriTECH
JOSKIN

Neem contact met ons op voor meer informatie!
www.distritech.be

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden
van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Gennez (redactiecoördinator),
Gerrit Budts, Ivan De Clercq, Tom Dewanckele en
Sanne Nuyts (journalist),
Christel Vanhoof (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 64 15

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Loes Lysens, Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van *Boer&Tuinder* wordt gecontroleerd door CIM.

Gemiddelde oplage per nummer 14.063 exemplaren.

Winnar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit *Boer&Tuinder* is
steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar
tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens
van je consulent, het startuur van
een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Instagram,
[@boerenbond.be](https://www.instagram.com/boerenbond)

200 woorden

Prettige feesten!

Het topje van de ijsberg

Wat een jaar was me dat!

Eind november vorig jaar startte ik bij Boerenbond, als complete leek, zonder veel kennis van de land- en tuinbouwsector. In sneltempo werd ik ondergedompeld in de veelzijdigheid van het boerenleven. Ik leerde woorden waar ik nog nooit van gehoord had, worstelde me door MAP 7, ging naar Agriflanders, Dag van de Landbouw en Werktuigendagen en maakte kennis met de vooruitgang die de sector op vele vlakken boekt.

Maar vooral ... Ik leerde veel nieuwe mensen kennen, en hoorde of las boeiende verhalen van die mensen. Allemaal gedreven door passie voor de sector en liefde voor hun vak.

Nu, een jaar later, voel ik me nog altijd een leek ... Ik zie nog maar het topje van de ijsberg, maar mijn bewondering is alleen maar gegroeid. En dus kijk ik ernaar uit om een laag dieper te gaan. In januari komen we met een compleet vernieuwde *Boer&Tuinder*, waarin we meer ruimte maken voor verdieping, duiding en de thema's die jullie het meest raken. Ik kijk nu al uit naar de gesprekken, de inzichten en de energie die dat zal brengen. Intussen: bedankt voor het warme welkom, voor de gedeelde verhalen en voor het vertrouwen.

Sandra Michiels

hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

*"Ik kijk ernaar uit om
een laag dieper te gaan."*

Bert Spenninck is druk in de weer met ijstaarten voor eindejaar

“Melkvee en thuisverwerking houden elkaar in balans”

Op heel wat feesttafels verschijnt rond het eindejaar een ijstaart als afsluiter van de feestmaaltijd. In de streek rond Poperinge komt die lekkernij bij veel gezinnen van Zuivelhoeve De Keibol. Daar is zoon Bert de ambachtelijke ijsmaker en de drijvende kracht achter de thuisverwerking. “Mensen zien genieten van onze hoevezuivel, dat geeft ons elke keer opnieuw voldoening.”

Ivan De Clercq

 Zuivelhoeve De Keibol
Bert (31) en Johan Spenninck (61), Mathilde Dezwarte (31)

 Melkvee en thuisverwerking, hoevewinkel en markten

 Poperinge (West-Vlaanderen)

Vorig jaar gingen er in de eindejaarsperiode 420 ijstaarten over de toog van De Keibol. ‘Kei’ verwijst naar keikoppen, de bijnaam voor inwoners van Poperinge. Koppigheid is niet onmiddellijk een term die je aan Bert zou linken, maar gedreven is hij wel. “Ik volgde een bachelor agro-industrie aan Hogeschool Vives. Daar leerde ik mijn vrouw Mathilde (31) kennen. Ik had er een vak kostprijsberekening, toen simuleerde ik al kostprijsberekeningen van wat we nu doen.”

Prikkelende fierheid

Dat Bert het ouderlijk bedrijf zou overnemen stond nochtans niet in de sterren geschreven. Vader Johan (61) had in 1994 een stal gezet voor 35 koeien. De teeltoppervlakte liet ook lang niet veel meer toe. Na zijn studies werkte Bert eerst buitenshuis, onder andere als werfleider bij een bouwfirma die ook in de landbouw actief was. “Mijn ouders hebben mij altijd afgeraden om te boeren. Maar bij het constructiebedrijf kwam ik nog veel met andere boeren in contact. De fierheid van collega-boeren prikkelde mij, maar al snel was duidelijk dat er thuis met 35 koeien geen inkomen viel te halen voor twee gezinnen.”

Een keuze drong zich op: fors uitbreiden in het melkvee en automatiseren, of een extra tak erbij. Het werd het tweede. Via avondonderwijs volgde Bert de opleiding ambachtelijk ijsmaker. Al snel werden achtereenvolgens de keuken, de garage en later de dubbele garage te klein om ijstaarten voor vrienden en familie te maken. Ondertussen was vader Johan met de koeien gegroeid tot zo’n 60 dieren. In 2016 werd een nieuwe jongveestal aan de bestaande stal gebouwd. In 2020 waagden Bert en Mathilde definitief de sprong. Op het ouderlijk bedrijf verschenen een verwerkingsatelier en hoevewinkel. “Alle verse zuivel zoals boter, ijstaarten, chocola en desserts maken we zelf, behalve de kaas. Die komt van collega’s. Meer dan

80% van die kazen is West-Vlaams”, legt Bert uit. In 2021 ging de winkel open, twee jaar later het terras en de binnenruimte. In 2023 deed de opportuniteit zich voor om een marktswagen en standplaats over te nemen van een collega. Ondertussen is De Keibol terug te vinden op de markten van Poperinge, Roeselare en Staden. “Het ging snel, maar eigenlijk zijn we geleidelijk aan gegroeid”, vertelt Mathilde.

Bedrijfsleiderskring

Vader Johan blijft zich concentreren op het melkveebedrijf, Bert neemt de verwerkingstak voor zijn rekening. Mathilde werkt buitenshuis bij een landbouwadviesbureau en werkt na haar uren mee. Voor de winkel en het hoeveterras doen ze ook een beroep op jobstudenten en flexijobs. Heel wat werk, maar Bert heeft nog geen moment spijt gehad van de overstap. “Ik zit ook in de Boerenbond-bedrijfsleiderskring. Daar kreeg ik terecht kritische vragen van collega’s, onder andere over het extra werk. Maar ik kreeg er ook de boodschap van een collega dat als ik het echt wou, ervoor moest gaan. Dat heeft bij mij voor de klik gezorgd. Het is druk, maar de feedback van klanten geeft voldoening.”

Uurloon toekennen

Bert is een rekenaar, en dat is voor iemand die thuisverwerking doet onmisbaar. Mathilde bevestigt: “Na het eten praten we dikwijls na. Berts hoofd staat nooit stil. Vaak neemt hij een papiertje erbij en begint te rekenen. Heel zijn bureau hangt ondertussen al vol met dergelijke papiertjes.” Voor Bert is dat kunnen rekenen een groot verschil met de melkveetak op de boerderij. “In het melkvee ben je sterk afhankelijk van wat de melkprijs doet. Een groot stuk van de rentabiliteit heb je niet in de hand. In de zuivelverwerking is arbeid de doorslaggevende factor. Van elk product in de toonbank heb ik een kostprijsberekening. In die berekening ken ik mezelf ook een uurloon toe, zo niet doe je jezelf tekort. Ik zou bijvoorbeeld graag

investeren in een groter toestel om boter te karnen, maar dat kost evenveel als een gezinsauto. Maar als ik daardoor maar één keer hoeft te karnen in plaats van drie keer, spaart het mij tijd uit. Als ik die tijd elders nuttig kan inzetten, is die investering misschien wel rendabel te rekenen. Soms reken ik misschien wat te vlug, en dan staat mijn vader wel eens op de rem. We zetten het dan op de prioriteitenlijst van investeringen, en dan komt het op een dag wel eens bovenaan te staan.”

Investeren in werkgemak

Voor het werk in de melkveetak heeft Bert nog geen uurloon berekend. “Eigenlijk zou dat wel moeten. ‘t Is niet omdat de uren er niet betaald worden, dat je ze niet moet berekenen. Dan weet je het tenminste.” Voorlopig worden de 60 koeien gemolken in een 2 x 4 visgraat. Vader Johan heeft al laten weten dat hij op zijn 65ste niet meer elke dag twee keer in de melkput wil staan. “Uitbreiden in de melkveetak staat zeker niet op ons investeringslijstje, maar ik wil wel nog investeren in werkgemak. Een robot zou al veel arbeid uitsparen.” Ook de markten willen Bert en Mathilde zeker blijven doen. “Het hoeveterras wisselt drukke met kalme periodes af. De markten blijven doorheen het jaar vrij constant. De verschillende activiteiten vullen elkaar aan. Het melkvee en de thuisverwerking houden elkaar in balans.”

Stil rond de strobox

Hoe dan ook willen Bert en Mathilde de koeien blijven beweiden. “Mensen op ons terras een ijsje zien eten van de koeien die enkele meters voor hun neus grazen, daar kunnen wij van genieten, en dan komen ook de vragen.” In de zomer slaat een jeugdbeweging haar tenten op op het bedrijf. “We vinden het belangrijk dat jonge mensen kennismaken met de sector. Vorige zomer was een koe aan het kalven. Met 70 kinderen stonden ze rond de strobox en het was muisstil. Dat zijn magische momenten.” ■

En toen was het verhaaltje uit ...

Op 5 oktober 2023 kreeg ik een berichtje van Liesbet Corthout via Facebook. Ze had enkele van mijn posts op Facebook gelezen en vroeg me of ik af en toe een dagboek wilde schrijven voor *Boer&Tuinder*. Ik was gecharmeerd en wilde dit zeker doen. Ik heb het altijd tof gevonden om mijn verhaal te mogen vertellen en dat mensen wilden luisteren.

Toepasselijk voor deze periode van het jaar, ging mijn eerste dagboek over "Een witte kerst". Tot op vandaag zijn er nu nog die mij aanspreken op het feit dat de kerstman zich vergiste tussen een dikke vette bankrekening en een slank lichaam. Ik nam jullie mee toen ik ging samenwonen met mijn vriendin Laura. Ik vertelde jullie over het

decoreren van ons huisje en onze parkietjes Arlette en Agnes. Hoe ik mij ongelukkig voelde tijdens de jaarlijkse GlobalG.A.P.-controle. Ook schreef ik over wanneer ik ondervoorzitter werd van Groene Kring en over mijn lucide droom waarin er koeien in mijn serres stonden. Nu ik bezig ben aan het allerlaatste dagboek besef ik meer dan ooit hoe belangrijk ik het vond om die verhalen te delen. Niet omdat ik zelf niet meer wil, want ik ben nog lang niet uitgepraat, maar omdat deze rubriek niet meer terugkeert in de nieuwe, maandelijkse *Boer&Tuinder*. Maar niet getreurd, ik zal er nog een laatste lap op geven. Want nu we midden in de feestdagen zitten, kunnen we toch niet beginnen *trunten* hé. Ik verlang alvast naar het nieuwe jaar. Het zal mijn eerste jaar worden met mijn eigen bedrijf. En ik ben er trots op! Alles ligt er weer mooi wit bij en ik kan proper beginnen. Ik vind het wel uitdagend want je wil toch meteen met een knal kunnen starten ... Ik weet zeker dat ik het niet zal kunnen laten om via de sociale media mijn ongefilterde mening te geven. Wij boeren en tuinders zijn allemaal de beste ambassadeurs die onze sector kan hebben, en dus daag ik jullie ook uit om zelf jullie verhaal te delen want een verhaal dat niet verteld wordt, is een verhaal dat gedoemd is om te verdwijnen. Dit is net waarom ik mijn verhaal wil blijven doen. De maatschappij moet blijvend herinnerd worden aan het feit dat we er zijn. Ik zie het ook als een taak om de mensen inzicht bij te brengen over ons levenswerk. Want enkel zo kan onze sector blijven bestaan! Voor velen is het te complex maar voor ons is het zoals de natuur: de basis van ons leven. Ik wens iedereen nog veel prachtige momenten in het nieuwe jaar en veel (werk)plezier. Ik hoop dat jullie in 2026 verwonderd kunnen zijn van de schoonheid van onze sector en hiermee ook mensen buiten de sector kunnen verwonderen. Ik daag iedereen uit om in 2026 zijn verhaal te vertellen. Ik zal zeker altijd blijven openstaan om mijn verhaal te vertellen, en ook om naar dat van jou te luisteren. Dus bij deze wens ik jullie geen vaarwel, maar hopelijk een spoedige tot ziens! En een goed boerenjaar! ■

© DINY COGHE

"Een verhaal dat niet verteld wordt, is een verhaal dat gedoemd is om te verdwijnen."

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

data	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	16, 23 dec en 6 jan	dinsdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77 SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	24 dec	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77 SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	8 jan	donderdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77 Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

data	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	15, 22 dec en 5 jan	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05 Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	16 en 23 dec	dinsdag (9.00-12.00) - januari na afspraak	0473 88 21 05 Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	24 dec	woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05 Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	18 dec en 15 jan	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.30)	0473 88 21 05 KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	8 jan	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.30)	0473 88 21 05 SBB, Staatsbaan 106

Limburg

data	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10 Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	13 jan	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	17 dec en 7 jan	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	15 jan	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

data	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	16 dec en 13 jan	tweewekelijks op dinsdag (9.30-12.00)	09 243 88 28 SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	17 dec en 14 jan	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	09 243 88 28 SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	18 dec en 15 jan	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.00)	09 243 88 28 K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	16 dec en 6 jan	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58 SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	18 dec en 8 jan	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58 SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	18 dec en 8 jan	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58 Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	24 dec	tweewekelijks op woensdag (13.00-16.00)	0477 34 17 77 SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

data	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	15, 22 dec en 5 jan	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50 SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare	16, 23 dec en 6 jan	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80 Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne	17, '24 dec en 7 jan	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50 Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem	23 dec en 6 jan	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58 SBB, Autobaan 6A
Gistel	23 dec	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58 Vrijtijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper	23 dec en 6 jan	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28 SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	7 jan	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28 SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	8 jan	tweewekelijks op donderdag (8.30-12.00)	09 243 88 28 SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

FrieslandCampina
nourishing by nature

Wij
proosten
deze feestdagen
op alle melk-
veehouders

Dat doen we met elkaar

wordlid.frieslandcampina.nl